Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE 31 TEMMUZ 1980
10 LİRA

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

3

ŞAHİTLERİ YILDIRMA YÖNTEMLERİ

- Tehdit ettiğimiz bir tanık, sık sık ifade değiştirdiği için mahkeme tarafından tutuklandı
- ***Cinayet tanıkları bir süre sonra ölü bulunuyordu. Anlıyorduk ki bizim tim onları öldürmüştür***
- Cinayet işleyen kurtarmak için tanıkları Arif Görünmez'i tehditle susturduk

Suçu üstlenmeyen Mehmet'in karısı dağa kaldırıldı

Yarın:
Hakim ve savcılara kızları yolluyor ve yatakta resimlerini çekip, ağır suçluların serbest bırakılması için şantaj yapıyorduk

PAZARTESİ:
Türkeş'le yapılan on toplantıya katıldım
Türkeş'ten bir emir geldi: «Sıkıyönetim bize karşı ilan edildi, bütün silahları gömün»

- Mahkemeyi yanıltmak için Efetürk'ün "Maocu-Leninci çatışmasında öldürüldüğüne" dair sahte bildiri dağıttık
- İllegal semt başkanları, Cebeci Dörtyol'da Necati Ilgün, Abidinpaşa'da Mustafa Mercan'dı
- Şahit bularak ilgisiz iki kişiyi cinayetten mahkum ettirdik

ÜGD Hukuk Masası Başkanı ve MHP'nin, illegal cezaevleri sorumlusu Ali Yurtaslan'ın itirafının bugünkü bölümünde "Hakim ve savcılara kızların yollanması ve yatakta resimlerini çekip ağır suçluların serbest bırakılması için MHP'liler tarafından şantaj yapılması" ile ilgili açıklamalarını yayınlayacaktık. Ancak bu bölümdeki açıklamalarla ilgili araştırma ve soruşturmalarımız tamamlanmadığı için bu konuyu yarın yayınlayacağız.

Yurtaslan'ın açıklamalarının bugünkü bölümünde, ağır suçlardan yargılanan MHP'li katillerin kurtarılması için şahitlerin baskı ile yıldırılması, yıldırılamayanların öldürülmesi ve yalancı şahitler yoluyla adli mekanizmayı yanıltma çabaları yer alıyor.

Yazısı 6. sayfamızda

Kaçışlar burada planlanıyor
İşte cezaevinden adam kaçırma eylemlerinin planlandığı merkez: Avukat Müştak Karabağ'ın bürosu.

Yurtaslan eler anlatacak?

- ÜGD Genel Merkezinden gelen ikinci emir şuydu: "Silahları gömdüğünüz yerlerden çıkarın. Eylemlere başlayın"
- ÜGD'ye bağlı ticari kuruluşlar
- ÜGD Mamak Cezaevine her ay 150 bin lira yolluyordu. Paranın yarısı 400 kişi arasında, yarısı 25 kişi arasında paylaşılıyordu.
- MHP içinde ajan ilan edilenlerin isimleri
- Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmesi
- MHP'nin esrarengiz Yüzbaşı Çeviker'le ilişkisi.
- Silah ve malzeme ihtiyacı olanlar doğrudan ÜGD Başkanı Salih Dayan'a başvuruyordu
- Sıkıyönetimden sonra ÜGD teşkilatlarının hiç biri kapatılmadı. İllegal olarak faaliyetlerini sürdürdüler.
- İstanbul Sağmalcılar Cezaevinden 13 kişinin firarını Abdullah Çatlı organize etti.
- ÜGD Genel Merkezinin onayı dışında cezaevinden kaçmaya çalışanlar idareye ihbar edildi.
- Cezaevinden kaçırdıklarımız direkt olarak ÜGD Genel Merkezine geliyordu.
- Erdal Kabakum'u bomba yapımını öğrenmesi için Eskişehir Cezaevine naklettirdik.
- Polis Doğan Öz'ün öldürülmesinden aranan Hüseyin Kocabaş'ın Balıkesir'de olduğunu MİT'e bildirdi, fakat MİT bu haberin doğru olmadığını söylemiş ve polis aramaktan vazgeçmişti.
- Çeşitli yerlere bombalama ve adam öldürme için gönderilen iki ülkücü kaçarak bana geldiler ve bu işlerden korktuklarını ağlayarak söylediler.
- Anayasa Mahkemesi ve Danıştayın bombalanmasını kim planladı?
- 7 TİP'linin öldürülmesi
- Balgat Katliamını ÜGD Genel Başkanı Şevkat Çetin planladı.
- Mamak katliamı
- 1978 yılında Niğde Aksaray olaylarını planlayan MHP yöneticisi kimdi?
- Suçlu silahlar ordu depolarındaki temiz silahlarla değiştirildi.
- Devlet Bakanı Enver Akova öldürüleceklerin listesini polisin elinden nasıl kurtardı?

Okuyucularımıza çağrı

Gazetemizin yayını tüm ülkede ilgi ile karşılandı. Bazı il ve ilçelerde gazetemizin 1. sayfası duvarlara yapıştırıldı.

MHP MERKEZİNDEKİ ADAM ALİ YURTASLAN'ın İTİRAFLARI'nın tüm ülkeye yayılması için sizleri göreve çağırıyoruz. Aydınlık bugünlerde ne kadar çok yurttaşımızın eline ulaşabilirse, İTİRAF'ın etkileri o kadar büyük olacaktır.

Bu yüzden:

– İşyerlerinize, çalıştığınız yerlere, mahallenize, okulunuza birden fazla Aydınlık götürünüz ve çevrenize satınız.

– Yayın süresince bayilerimizde tek bir Aydınlık kalmaması için gayret ediniz.

– Bulunduğunuz ilde, ilçede, semtte toplu satışlar düzenleyiniz. Aydınlık'ı yaymanın en etkili yollarından biri budur.

– Şehir ya da kasabanızdakı bayilerde gazetemizi bulamadığınızda İstanbul 26 52 44–26 61 78 26 42 93 numaralı telefonlardan gazetemiz merkezine duyurunuz ve gazete artış isteklerini bildiriniz.

Hedefimiz, yöremize gelen gazetelerin tümünü satmak ve satışı artırmaktır.

Demokrasi için, özgürlük için, eli kanlı katillerden hesap sorulması için GÖREV BAŞINA!

BAŞYAZI

Karakol Kafası ve Demokratik Anlayış

Doğu Perinçek

ÜGD Hukuk Masası Başkanı ve MHP'nin illegal Cezaevleri İşleri Sorumlusu Ali Yurtaslan, binbir zahmet ve izlemeden sonra yakalanmış değil. Kendi ayağı ile geldi ve Türkiye İşçi Köylü Partisinin kapısını çaldı.

Ali Yurtaslan, günlerce süren elektrik işkencesi ve falaka ile konuşturulmadı. Son derece nazik karşılandı ve herşeyi kendi isteğiyle anlattı. Açıklamaların güvenilir yanı buradadır. İtiraf işkenceyle alınmamış, gönüllü olarak yapılmıştır.

Ali Yurtaslan olayı, demokratik mantık ve yöntemin, karakol mantığı ve yöntemi karşısındaki son zaferidir.

Bugüne kadarki iktidarların mantığı, karakol mantığıydı. Sanırız bu anlayışın iflas ettiği konusunda artık bir görüş birliği oluşmuştur.

Türkiye İşçi Köylü Partisinin tutumu ise,

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Yurtaslan'ın sözünü ettiği «Albay Kaya»nın, Kaya Alpkartal olduğu belirlendi

HABER MERKEZİ

ÜGD Hukuk Maşası Başkanı Ali Yurtaslan'ın itirafında MHP'lilere yardım ettiğini söylediği "Albay Kaya"nın, 4. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesinde görevli Albay Kaya Alpkartal olduğu belirlendi. Albay Kaya Alpkartal 12 Mart döneminde İzmir Sıkıyönetim Mahkemesinde görev yapmıştı. Alpkartal 1978 yılının eylül ayında, 12 Mart'ın ünlü isimlerinden Baki Tuğ'la beraber 4. Kolordu'da görevlendirilmişti. Gazetemizin 3 Eylül 1978 tarihli nüshasında, bu kişilerin orduda görev yapmasının doğuracağı tehlikelere dikkat çeken bir yayın yapılmıştı.

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

Cahit Karakaş ve kurşun zehiri

Mecliste bir matbaa vardır. Büyük, hantal, zaman dışı bir matbaa. Milletvekillerinin kartlarını basar, sık sık. Resmi belgeleri de.

Öyle ahım şahım şeyler basmaz.

Bir zamanlar tam ikiyüzelli işçi çalışırdı burada. Bugün bilmem!. bildiğim bir şey varsa, çok acıklı bir şey...

Bu tür matbaalarda kurşun buharından ötürü, işçilere süt yoğurt verilir...

Kötü şeydir kurşun zehiri. Halsizlik verir. Kuyuya düşercesine uykular verir. Böbreklere zarar verir. Giysilere siner.

İyi dinleyin, eğer dediğim yalansa, yalanlansın. Nal kadar puntolarla koymağa hazırım....

İki yıldan beri, Meclis Matbaasının işçilerine süt yoğurt verilmez.

– neden ki?

Komuttur.

– Neye dayanır ki bu komut?

– Meclis doktorunun raporuna. 1 kişi kapı gibi bir rapor sunmuş: Yoğurt, süt, panzehir değildir, sadece besidir....

Dünya belli olmaz. Doktor bey bakarsın ki bir gün, Meclis Matbaasında çalışıyorsun....

Dünyanın her tarafında, böyle kölne matbaalarda verilir bu maddeler!...

– Peki sen bunları nereden biliyorsun?

– Raslamsal olarak... Çünkü sayın Karakaş bu noktada son derecede duyarlıdır. Bir doğru haber bile sızsa, Mecliste olan biten hakkında, sızma kaynağını bulursa, derhal kurutur, kimsenin gözünün yaşına bakmadan....

Doktor civanım
Yoğurt istiyor canım.
Olmaz ben rapor verdim,
Hemşire hanım...
İnsanlar, nasıl kıyıyor başkalarına!

Gérard Mourgue' nin mektubu

Geçenlerde kendisinden söz etmiştim. Türkiye'ye gelmişti televizyon kordelası değiş tokuşuna. TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu'yla görüştü ve geçen gün bana bir mektup döşemiş. ''Biz geçen yıl, dünya televizyonlarıyla dörtyüze yakın değiş tokuş yaptık. İsterdim ki, Türkiye, bu alışverişe sıcağında katılsın. Televizyonunuzun başını gördüm. Gördüğüm insanların anlayışlılarından. Ama arada bir engel var, dil engeli. Herhalde, meramımı gerektiği gibi anlatamadım. Pek ümitli değilim''....

Niye aziz kardeşim. Oysa, umut güzel şey. Kanat çırpa çırpa insanın başının çevresinde dolaşır.

Ama ben biliyordum ki. hava alacaksın hava. Kültür değiş tokuşuymuş, kültürel ilişkiymiş, düşüncenin evrenselliğiymiş... Bunlara aldırış edildiğini sanıyorsan, sanmağa devamet.

Bak Atatürk yılı geliyor... Havanda su dövmekten başka ne yapılıyor?...

Bütün elimize geçen fırsatlara, aynı işlemleri yapıyoruz.. Ben, sen buradayken, bunları sana diyemezdim ki!

Yirmi iki milyarla ancak bir dilim ekmek alınır

Az mı işittik... Televizyonda, radyoda, basında, hamamda. Az mı işittik?...

– Memurlara yan ödemeler için, bütçede, 22 milyar ayrıldı! 22 milyar! Karşımdaki gözlüklü, narin, düşünceli halli genç adam orta bir memurdu, yani eline altı-yedi bin kayme geçiyordu ayda.

Bir gecekondunun kirası üç binin altına düşmediği düşünülürse, bu altı-yedi bin kaymenin zavallılığı kendiliğinden meydana çıkardı!...

Biliyorsunuz, mart ayında cafcavlı bir kararname çıkar, yan ödemeler için ve ona uyulur. Bu yıl kararname de gecikti nedense.

...Ve genç memur arkadaş derdini söylüyordu, devasız derdini:

– 22 milyar dedikleri, aslında brüt 22 milyar... Yarısı vergiye gidiyor. Bizim gibilere de bu 22 milyardan 250 lira düşüyor. Dörtbin-beşbin lira düşenler de var, ama onlar yüksek memurlar!

250 lirayla ne yapılır... 15 tane ekmek alınır. Diyelim ki, beş kişilik bir ailesiniz, günde size ailecek yarım ekmek düşer... Ve herbirinize birer dilim.

İşte 22 milyar yan ödeme dedikleri bu!....

– He ya, kardeşim... elbette bu!... Koccaman bir dilim ekmek düşüyor da payına, memnun olmuyor musun?...

Tanrıdan kork be!...

Ye ve şükret be!... Belanı mı istiyorsun arkadaş? Anarşist misin yoksa!

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

düşünce dünyası

DEĞERLİ ÖĞRETMEN, KÖYLÜ ÖNDERİ İNAN HOCANIN ANISINA

Askar Yılmaz

GEÇTİĞİMİZ hafta Apocu caniler yeni bir cinayet daha işlediler. Pazarcık Ovasında toprakağalarına karşı toprak ve özgürlük mücadelesi içinde yetişen İnan Özdemir'i kaybettik. İnan Hoca ovada yoksul köylülerin sevdiği saydığı bir insandı. Her insan gibi onun da uğruna mücadele ettiği bir partisi ve bir görüşü vardı. İnan Hoca, TİKP'nin fikirlerini benimsiyor ve devrimin TİKP önderliğinde gerçekleşeceğine inanıyordu. Bu inançlarından dolayı pek çok defa tehdit edilmişti. Toprakağalığının ortaya çıkardığı karanlık çete onu feodalizmin karanlığında boğdu.

Bundan bir süre önce İnan Hocanın ağabeyi İstanbul'da MHP'li katiller tarafından kurşuna dizilerek öldürülmüştü. Yoksul işçi ailesinin ikinci şehidi İnan Hoca oldu. Yakından tanıdığım bu ailenin acısı ne kadar büyüdü. Türkiye'nin insanlarının büyüyen bu acıları er geç cinayet çetelerini kahredecektir.

Daha yeni geldiği Pazarcık'ın Dehliz köyünde İnan Hoca, kısa zamanda köylüler tarafından sevilmeye başladı. Köylülerin ona duydukları sevgi İnan Hocanın toprakağalığına karşı olmasındandı. Dehliz'in, Salmanıpak'ın yoksul köylüleri Papazlar'a karşı mücadele ediyordu. O bir öğretmen olarak yoksul köylülerin yanında yerini aldı. Evi yoksul köylülerin konuşup tartıştıkları bir ev haline geldi. Köylülerin ağalarla karşılaştıkları her meselede İnan Hocanın kapısını çalarlar ve sorunlarını konuşurlardı. Salmanıpak'ın yoksul köylülerinin çeşitli meselelerinde İnan Hocanın evine koştuklarına şahidimdir.

Seçimler zamanıydı, Papazlar kendi adamlarını muhtar seçtirmeye, civar köylerin delegelerini kendilerine oy verdirmeye çalışıyorlardı. İnan Hocanın çabaları sonucu Papazlar muhtarlığı kaybettikleri gibi köylü delegelerin oylarını da alamadılar. Böylece Papazlar milletvekilliği için listeye giremediler.

İnan Hoca, kısa zamanda Pazarcık öğretmenleriyle de birleşti. Yeni geldiği dönemde Papazlar devrimci öğretmenleri ovadan sürmüşler ve ilçedeki Töb-Der örgütünü etkileri altına almışlardı. İnan Hoca, o zaman da diğer öğretmenlerle birleşerek, Papazlar'ın etkisi altında bulunan şube yönetimini devirmek için kararlı bir mücadele verdiler. Bütün bu mücadeleleri sonucu toprakağalarının özellikle Papazlar'ın şimşeklerini üzerine çekmişti.

Toprakağalığına karşı mücadelenin geliştiği Pazarcık Ovasında toprak ağaları bu mücadeleyi bastırmak için çeşitli çareler arıyorlardı. Maraş'ta toprakağaları ve tefeciler halkı bölmekte ve katletmekte. MHP ve onun cinayet örgütü ETKO'yu kullandılarsa, Pazarcık Ovasında da Apocuları kullandılar. MHP'nin arkasında Kadıoğlu, Hacı Ahmet var. Apocuların arkasında da Papazlar vardır. Apocular son iki yıldır Papazların çiftliklerinde beslenip semirdiler. Papazların himayesinde yoksul köylülere karşı giydirilip kuşandırıldılar. Papazlar, Salmanıpak'ın, Dehliz'in, Kirni'nin toprak ve hürriyet mücadelesi veren köylülerin üzerine Apocuları sürüyorlar. Köylü önderlerini bu çeteyi kullanarak katlettirdiler.

12 Martın toprakağaları lehine aldığı bütün tedbirlere rağmen toprak mücadelesi gelişiyordu. Bu dönemde doğrudan karakollara bağlı toprakağalarının çiftliklerine çekilen telefonlar işe yaramıyordu. Tek başlarına toprakağalarının silahlandırdığı çiftlik bekçileri de yetmiyordu. Jandarma baskısı da mücadeleyi önleyemedi. Mehmet Çetin'i öldüren jandarma kurşunu da köylü mücadelesini durduramadı. Bu mücadeleler yığınla köylü önderini ortaya çıkarmıştı. Bu köylü önderlerini daha sinsice hem de ''bela''yı başlarına sarmadan yok etmeyi planlıyorlardı. Ovada Papazlar Apocuları kullanarak bu işi uygulamaya koyuldular. TİKP önderlerine Apocu caniler pusu kurup saldırdılar. Maraş TİKP İl Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Ongan'ı katlettiler. Çünkü Maraş'ta Rusya için, MHP için, toprakağaları için en önemli sorun TİKP nin toprak mücadelesinin başından atılmasıydı. Köylüler öncelikle TİKP gibi güvenilir bir önderlikten yoksun bırakılmalıydı. Bu amaçla MHP, ETKO, Apocular, TİKP'ye karşı saldırıya giriştiler.

Papazlar, Kadıoğulları, Hacı Ahmetler, Mehmet Çetin'i yok etmekle ''bela''yı başınızdan uzaklaştırabildiniz mi? Mehmet Ongan'ı, İnan Özdemir'i Apoculara katlettirmekle ''belayı'' uzaklaştırabildiniz mi? Sizin için ''bela'' olan köylü mücadelesi sürecektir. Pazarcık Ovasında yükselen Gayretli Tepesi gibi köylülerin hof'unu her zaman duyacaksınız. Yüreğinize taş basın, İnan Hoca, Mehmet Ongan köylülerin mücadelesinde yaşıyor. Köylülerle birlikte yine mücadelenin önündeler. Çünkü TİKP önderliği yaşıyor. Köylüler TİKP önderliği altında birleşiyorlar. Sizi asıl korkutan da bu değil mi?

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Artık halk sokağa, çarşıya çıkamaz oldu

Ramazan ayını koz olarak kullanan faşistler Sıvas'ta saldırılarını artırdılar. Vergi Dairesi, DSİ, PTT, SSK ve MTA gibi yerlerde herkese zorla oruç tutturuyorlar. Faşistler, halkı sabaha kadar uyutmuyorlar. Mahallelerde 40-50 kişilik gruplar halinde teneke çalıp, silah sıkıyorlar. Bu da yetmiyormuş gibi akşam saatlerinde işinden evine dönen insanlara saldırıyorlar.

18 Temmuz 1980 günü saat 17.30-18.00 sıralarında PTT memur ve memurelerine bir grup komando saldırdı. Yalçın Sineması ve Cihan Kitabevi önünde yuvalanan bu zorbalar, buradan gelip geçen herkese saldırmaktadırlar. Buradan geçen birçok yurttaş zorbaların saldırıları sonucu yaralandılar.

Saldırıya uğrayan PTT memur ve memureleri saldırganları teşhis ettiler ve yakalattılar. Yine bu yörede saldırıya uğrayan SSK çalışanlarından iki memur aynı gün komandoların saldırılarına uğradılar. Bir gün önce de Vergi Dairesinde 2 memur komandoların saldırılarına uğradılar. DSİ memur ve işçileri sürekli komandoların baskı ve tehditleri altındadırlar. Ve işten çıkmaya zorlanmaktadırlar. Yine MTA'da çalışan bazı komandoların silahla dolaştıkları da bilinmektedir. Ancak durum emniyete bildirildiğinde hiç bir şey yapılmamaktadır.

Artık halk sokağa, çarşıya çıkamaz oldu.

Tabir yerindeyse ''Çoban köpeğine sahip olmalıdır''. Köpek kuduzdur hastalık yayıldıkça kendisine de saldıracaktır. O zaman pişmanlık para etmeyecektir. Çoban zaman geçirmeden, köpekten kurtulmalıdır. Halkın talebi de budur.

Sivas'tan bir okuyucu

Yayınımız üzerine, Ulaştırma Bakanlığı "Kasa Tazminatları ve Gelir Vergisi" ile ilgili açıklama yaptı

Gazetenizin 12.6.1980 günlü nüshasında yayınlanan 'Kasa tazminatları ve gelir vergisi istisnası üzerine'' başlıklı yazı üzerine PTT Genel Müdürlüğü nezdinde bahsi geçen hususlar hakkında gerekli tetkik ve inceleme yaptırılmıştır.

Yaptırılan tetkik neticesine göre;

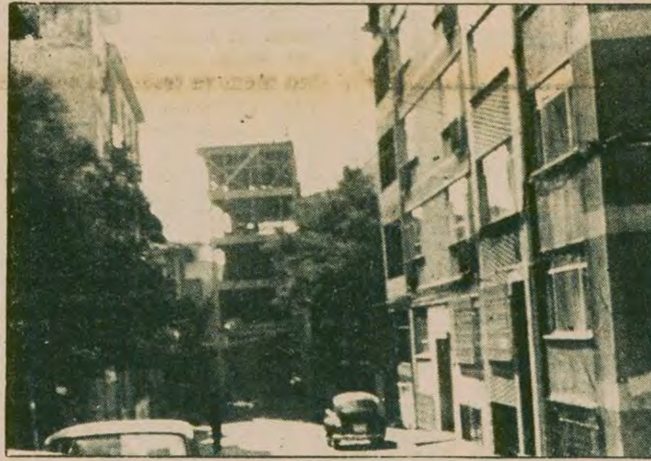
21.9.1979 tarih ve 16761 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 124 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinin (a) maddesinde (...... veznedar, tahsildar, katip, mutemet, depo, ambar, icra ve tekel idare memuru olanlara....... tediye edilecek yan ödemelerden yalnız birisinin en yüksek olanının kasa tazminatı sayılarak gelir vergisine tabi tutulmaması) gerektiği belirtilmiştir.

Sözü edilen genel tebliğde belirtilen ünvanları taşımayan ''Havale kabul ve ödeme memurları, telgraf ve telefon gişe memurları, radyo ve televizyon ücreti tahsil eden memurlar, büyük şehirlerde münhasıran konutta havale ödemeleriyle görevlendirilen dağıtıcılar, köy dağıtıcıları, fiilen köy dağıtıcılığı yapan şoför dağıtıcıları, posta tevziatı yapan yaya ve başdağıtıcıları elinde kasa bulunduran amir ve şefler, adi ve taahhütlü mürasalât gişe memurları, ödeme bedelini havale olarak kabul eden ödemeli maddeler teslim memurları, telefon ücreti tahsilatı ile görevlendirilen memurlar, şube memurluğu yapan dağıtıcı ve bakıcılara'' nakit ve kıymetlere vaziülyet olup, ifa ettikleri görev veznedarlık niteliğinde olduğu PTT Yönetim Kurulunca gözönünde bulundurularak almakta oldukları yan ödemelerine gelir vergisi istisnasının uygulanması uygun görülmüştür.

Ancak, PTT Yönetim Kurulu kararları gereğince gelir vergisinden istisna tutulan personele ödenen yan ödemelerin vergilendirilmemesi hususuna Maliye Bakanlığınca karşı çıkılmış olup, konunun çözüme kavuşturulması için yazışmalar devam etmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Ulaştırma Bakanı
Müsteşar Yardımcısı
Orhan Buldaç

Ali Kalfa Sokağı böyle kapatıldı.

Herkes gider Mersin'e, bizimkiler gider tersine

Bildiğimiz kadarı ile belediyelerin görevi, mevcut yolları şunun bunun hatırı için kapatmak değil, imar planları yaptırarak, gerekirse eldeki imar planında değişiklikler yaptırarak kendi yeni yollara kavuşturmak, halka ulaşım kolaylıkları sağlamaktır.

Kadıköy Halit Ağa Caddesinin bitiminde İhsan Sungu İlkokulunun yanıbaşından, Söğütlüçeşme Camisine ve Söğütlüçeşme Caddesine inen geniş bir sokak vardı: ALİ KALFA SOKAĞI. Bu sokak, ilkokulla, cami ile, caminin üst yanındaki bir dispanser ve bir sağlık merkezi ile, salı ve cumartesi günleri biraz aşağıda kurulan pazar yeri ile çevrenin bağlantısını sağlıyordu.

Önceki yıllarda bu sokakta bir inşaat tamamlandığı gibi yolun ortasına kazıklar çakılarak büyük bölümü geçişe kapatıldı. Aradan bir süre daha geçince kazıkların yerine temeller atıldı. Daha sonra önceki yola taşan inşaatın bitişiğine bir temel daha atıldı. Bununla da yol tüm kapandı.

Bu adamlar yolun kapanmasını belediyeye kabul ettirmişler. Mahalle halkı belediyeye giderek yola rastlayan arsaların bedelini ödemeyi önermişler. Her nedense yolu parselleyip temel atan inşaat sahipleri ağır basmış, ahali ne kadar yalvarıp yakardılarsa da belediye, yolun kapanmasını önlemeye yanaşmamış.

Şimdi Ali Kalfa Sokağı, yarısı kapanmış olarak, birçok işlerimiz gibi, ''Çıkmaz sokak'' durumundadır. Dedelerimizin açtığı sokağı torunları işte böyle kapatıyor. ''Kapanmasın!'' diyenlerin de elleri böğründe kalıyor...

Kime şikayete gidelim? Kadıya mı? Kadıköy'ün kadısına mı, İstanbul kadısına mı?...

M. A. Kalfaoğlu

Tarsus' ta işçi işçiye kırdırılıyor

Makam semtine hakim olan MHP'liler, işe giden Paktaş servislerini taşlıyorlar camlarını kırıyorlar. Bunun üzerine Demir Kapı semtine hakim olan Devrimci Yolcular, Berdan II servislerini taşlıyorlar. Bunu fırsat bilan MHP'li faşistler Berdan II'nin önünden geçen Paktaş iki servislerine, Berdan II'nin işçilerini de kışkırtarak saldırtıyorlar. Bunun üzerine Paktaş'ta çalışan Dev-Yolcular kendi aralarında karar alarak korsan miting yapıyorlar.

Saat üç buçuktu işe gitmek için servislere bindik.

Tam Yidaş Fabrikasının önüne geldiğimizde bütün servisler durduruldu. Dev-Yolcular bütün işçiyi aşağıya indirerek, gidiş-geliş Adana yolu kesildi. Trafik olduğu gibi durdu. Devrimci-Yol pankartı açılarak Berdan'a doğru yürüyüşe geçildi. Bu durumu gören Berdan işçisi servislere binmeyerek fabrikanın içine doğru çekildiler. Fabrikaya yedi yüz, sekiz yüz metre kala duruldu. Dev-Yolcular and içirdikten sonra servislere gelindi, Yidaş işçileri fabrikalarında kaldı, Paktaş işçileri servislerine bindirerek fabrikaya doğru giderken, tam Berdan'ın önünde taş atarak saldırdılar. Bunun üzerine Berdan işçisi, Paktaş işçisiyle çatıştılar. İki işçi ağır olmak üzere yirmi yedi kişi yaralandı. Çatışma iki buçuk saat sürdü. Çatışma silahlı oldu genellikle.

1- Çatışma iki buçuk saat sürüyor. Olay yeriyle arası on dakika olan bir yere neden emniyet kuvvetleri gelmiyor?

2- Makam'da, Demir Kapı'da bu olaylar gelişiyor, niye tedbir alınmıyor?

3- Teksif Şube Başkanı telefon ediyor ve iki buçuk saat sonra emniyet kuvvetleri geliyor.

4- Dört-on iki vardiyası gelip de, sekiz-dört vardiyası giderken, Berdan'ın önünden geçerken, askerin gözü önünde yine saldırıyorlar ve askerler seyirci kalıyor, neden?

Paktaş II Fabrikasından
Bir İşçi

hukukçu gözüyle
ÖZGÜR AYDINER

Düşünce özgürlüğü üzerine

Bilimsel anlayışa göre canlı varlık, gelişme sürecinin belli bir aşamasında ''düşünme beceri ve yeteneğini'' kazanmıştır. Devinimi yadsıyıp, durağanlığı, karanlığı, bilinçsizlik içinde süregiden doğal yaşamayı benimseyenleri ve bunun uğraşısını verenleri bir yana bırakacak olursak; insanın düşünebilen bir canlı düzeyine değin gelişmesi, insanlık için, önemli bir aşamadır.

Genel anlamda ''düşünme'' ile ''insanı'' birbirinden ayırmak ne denli anlamsız ve hatta olanaksız ise, düşünce ile özgürlüğü birbirinden ayrı ele almak da o kadar olanaksızdır bence. ''Düşünce özgürlüğünün'' tüm öteki özgürlüklerin ölçüsü ya da kaynağı olduğunu kabul etmemek mümkün değil. Bu yüzdendir ki yüzyıllar boyunca, genel özgür yaşama isteği, düşünce özgürlüğü ile özdeşleşmiş ve bunun için türlü uğraşılar verilmiş. Savaşlar yapılmış, baskılara, işkencelere, zorbalıklara katlanılmıştır.

Düşünce özgürlüğü için verilen mücadele bir anlamda tarihin kendisidir. Çünkü özgür ve insanca yaşama isteği, düşünce özgürlüğünden sovutlanmadığı gibi, çağın egemenlerinin çıkarlarının zedelenmesi de, insanların özgürce düşünüp-görmesinden geçmektedir. En güzel örnek, insanlara düşünmeyi öğretmek, diyalektik öğretim yöntemini bulup-uygulamak, düşüncelerini sonuna değin savunmaktan yılmayıp, baldıran zehirini içmeyi göze alan Sokrat'ın şu sözlerinde bulunabilir: ''Sanıyorum ki bilgisizliğin bilime karşı duyduğu kin ve nefretten daha zorlu bir kin ve nefret yoktur.'' Bu kin ve nefretin somut örneği yüzyıllar boyunca hemen her çağda görülmüştür. İsimleri yazılmaya kalksa sayfalarca sürer. Vanini'den Campenalla'ya, Galile'den Servetus'a değin binlerce dürüst insan, düşüncelerini ya da değişik anlatımla özgürlüklerini savunmak uğruna ateşte yakılmışlardır. Elbette bu çağımızda da sürüp-gidiyor. Özgürlükle, özgürlük düşmanlarının mücadelesi, insanların insanca, kardeşçe ve özgürce yaşayacakları imtiyazsız, sınıfsız bir toplumun yaratılacağı güne değin sürecektir kaçınılmaz olarak.

Ülkemiz (ne yazık ki) son yılların en kötü örneklerinin yaşandığı ülkelerden biri durumunda. (Batı demokrasisi anlamında bile olsa) Demokrasi ile yönetildiğimizi düşünmemize karşın, salt siyasal düşüncelerinden ötürü, kıyıma uğrayan, dövülen, öldürülen, başkalarının okuduklarından beride, salt kitaba veya gazeteye-dergiye kin ve nefret duygularıyla bakanların bulunduğu bir dönemi yaşıyoruz. Öylesine bilinçsizce yaşamaya, karanlıklarda sürünmeye özlem duyanlar var ki, aydınlıktan korkarcasına kitap, gazete ve düşünceden kaçıyorlar. İnsanları silahla, bıçakla, zorbalıkla susturacaklarını sanıyorlar. Bütün bunları, ülkenin yönetiminde etkin rol oynayan ilgililerin gözetiminde, teşvikiyle ve kollamasıyla sürdürüyorlar birer maşa olarak.

Elinde, evinde veya işyerinde (fotoromanvari yayınlar dışında) kitap bulunduranların tutukevine, öldürücü ya da yaralayıcı silahla gezenlerin sokaklara doldurulduğu bir ülkede demokrasiden söz edilemez. Bunun en somut örneği silah kaçakçılığının ya da alış-verişinin, kitap alım-satımından daha rahat ve etkin olarak yapılabilmesidir.

Yurdumuzun böylesine ilginç aşamasında, aydınlarımız susmamalı artık. Çünkü ''düşünce'' açıklanırsa, vücut kazanır. Yoksa, kafaların içinden geçenlere, öz anlamıyla düşünce denemez. Denebilseydi, yasa ve Anayasaya düşünce özgürlüğünü düzenleyici hükümlerin konulmasına gerek kalmazdı. Anayasal düzenlemeler insan vücudunun bir organının iç işleyişine değil, toplumsal yaşamanın düzenliliğine ilişkindir.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makaleler Sorumlu Müdürü: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Baştık yarı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Iğdır'da katledilen Nihat Tırpan'ın kardeşi:

«Kardeşimi öldüren ETKO'culardan biri polis!»

● ETKO' cu katillerden Turgut Demirkaya defalarca hüküm giydiği halde, cezaların tümü ya tecil edilmiş ya da sanık beraat ettirilmiş

IĞDIR (ÖZEL)

IĞDIR'da 1 Temmuz Perşembe günü devrimci işçi Nihat Tırpan'ın ölümü ve babası Ömer Tırpan'ın yaralanmasıyla sonuçlanan saldırıya katılan 4. ETKO militanının da kimliği saptandı. Özden Cantaş adlı bu kişinin Pol-Bir üyesi olduğu ve olaydan önce geçici görevle Kars'tan Iğdır'a geldiği ortaya çıktı. Aslen Trabzonlu olan Özden Cantaş adlı polisin orta boylu, sarışın, çakır gözlü olduğu ve beylik silahı dışında başka bir silah taşıdığı öğrenildi.

Özden Cantaş adlı polisin cinayetten sonra Iğdır'ı terkettiği ve bunun Iğdır Emniyet Amiri tarafından gerçekleştirildiği söyleniyor. ETKO'cuların katlettiği Nihat Tırpan'ın kardeşi, polis hakkında Kars Sıkıyönetim Savcılığına ihbarda bulunarak yakalanmasını istedi.

Iğdır halkı, söz konusu polisin Çorum ve benzeri olaylar tertiplemek üzere Iğdır'a geldiğini söylüyor. Buna kanıt olarak da Iğdır'ın sevilen bir ailesinin fertlerini toplu olarak katletme girişimini gösteriyor.

TURGUT DEMİRKAYA 4 KEZ HÜKÜM GİYDİĞİ HALDE TECİL VE BERAAT ETTİRİLMİŞ

Cinayetin faillerinden olan ve ETKO'nun Iğdır sorumlusu olan Turgut Demirkaya üç kez ruhsatsız silah taşıma suçlarından hüküm giymiş ve cezaları tecil edilmiş bir kişi. Turgut Demirkaya Iğdır Asliye Ceza Mahkemesi tarafından, görevli Başçavuş Abidin'e hakaret ve tedhiş suçlarından hüküm giymiş ve cezası yine tecil edilmiş. Aynı şahıs yine Iğdır Asliye Ceza Mahkemesinin kararı ile toplu izrar suçundan bulunmuş, silahlı eylemde bulundu ve silahlar ke-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Dörtyol Emniyet Amiri öldürüldü

HABER MERKEZİ

DÖRTYOL Emniyet Amiri Tekin Sungur kimliği belirlenemeyen kişilerce öldürüldü.

Tekin Sungur önceki gece saat 0.30 sıralarında, Yeşil Mahallesi, Mezbaha Sokakta resmi otomobili ile evine giderken meçhul kişiler tarafından önü kesilerek ateş yağmuruna tutuldu.

Bir süre sonra olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri 36 yaşında 2 çocuk babası Sungur'u arabasının içinde ölü olarak buldular.

RİZE'DE BİR İŞÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

Rize'de Bayram Ali Tatoğlu isimli bir işçi dün sabah evinin

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

KIZ KAÇIRMAKTAN SANIK BAYRAMİÇ'IN PALAMUTOBA MUHTARI TUTUKLANDI

ÇANAKKALE (ÖZEL)

BEŞİK köyünün basılmasına, köylülerin sıra dayağına çekilmelerine bahane edilen kız kaçırma olayıyla ilgili olarak AP Bayramiç İlçe Yönetim Kurulu üyesi ve Palamutoba köyü muhtarı Durmuş Yılmaz ilk sorgusunda tutuklandı.

Bayramiç'e bağlı Çaldağ köyünden Münevver Kırcalı adlı bir genç kız, Dolaba köyünden Mehmet adlı bir genç tarafından kaçırılmış, MHP'li Assubay Başçavuş Mehmet Göçmen ile Evciler Karakolu Komutanı Uzman Çavuş Fevzi Akdeniz de kız kaçırma olayının sanıklarını aramak bahanesiyle, kaçıran da kaçırılan da bu köyden olmamasına karşın Beşik köyünü gece yarısı basarak köylüleri yataklarından çıkarıp meydan dayağı atmışlardı. Köylülerin şikayeti, Türkiye İşçi Köylü Partisinin başvurusu üzerine her iki uzman çavuş hakkında yasal işleme başlanmıştı.

Durmuş Yılmaz'ın olayda bizzat yeralarak, zorla kaçırılan kızla genci Bursa'ya götürdüğü, ve tanıdıklarının evinde barındırdığı, sık sık da telefonla bağlantı kurduğu öğrenildi. Kız kaçırma olayını bahane ederek köy basan Bayramiç Merkez Karakolu Vekili Mehmet Göçmen'in muhtarla ilişkisi assubay Bayramiç'teki görevinden ayrıldıktan sonra ortaya çıkarıldı.

K.Maraş'ta bir öğretmen öldüren ETKO'cular yakalandı

Cinayet silahını MHP il binasından aldıklarını itiraf ettiler

ADANA (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ Meslek Lisesi öğretmeni Cihan Kılıç'ı öldüren katiller yakalandı. Katillerin MHP'li oldukları, silahı MHP'den temin ettikleri ve evlerinde yapılan aramada ETKO belgeleri bulunduğu öğrenildi.

Sıkıyönetim yetkililerinden alınan bilgilere göre, 14 temmuz günü saat 09.00 sularında Kahramanmaraş'ta Meslek Lisesi öğretmeni Cihan Kılıç öldürülmüştü. 25 Temmuz günü, Kahramanmaraş'ın Türkoğlu ilçesinde MHP'li katil Şerafettin Altınay yanında Şevket Yurdalan ile birlikte yakalandı. Bu iki sanığın ilk sorgularında, Cihan Kılıç'ın öldürülmesinde kullanılan silahın Gaziantep MHP İl binasında şoförlük yapan Mustafa Altınbaş'tan aldıkları öğrenildi. Şerafettin Altınay'ın Kahramanmaraş ve Gaziantep'teki evlerinde yapılan aramalarda, ETKO ile ilgili elle yazılmış belgeler ve Cihan Kılıç'ı öldürüldüğü gün giydiği elbiseler bulundu.

TREN SOYGUNU

Sorgulamalar sırasında Sıkıyönetim kuvvetleri Şerafettin Altınay ve arkadaşlarının Gaziantep Narlı arasında çalışan Toros Ekspres yolcularını soymayı kararlaştırdıklarını, yakalandıkları için eylemi gerçekleştiremediklerini öğrendiler. Toros Ekspres treni yolcularını soyma planıyla ilgili olarak eylemcilere silah temin eden MHP üyesi Aziz Kolsuz'un Gaziantep'teki evinde yapılan aramada, aynı tabancaya ait bir şarjör, 6 adet mermi, 1 adet savunma el bombası, sahte otomobil plakaları ve 1 adet askeri parka bulundu.

Olayla ilgili 8 kişinin gözaltına alındığını, soruşturmaya başlandığını belirten güvenlik kuvvetleri, Mustafa Altınbaş adlı eylemciyi de arıyorlar.

CHP Gençlik Kolları:

«Türkeş Hitler'in ajanlarıyla ilişki kurdu»

ANKARA (GHA)

CHP Gençlik Kolları Merkez Kurulu, Gençlik Kolu örgütlerine gönderdiği bildiride, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in 1944 yılında, Hitler'in V-Men diye adlandırılan ajanlarıyla ilişki kurduğunu ve bunun 9 Ekim 1944 tarihli "gizli keich" belgesiyle kanıtlandığını söyledi.

Bildiride ayrıca, MHP'li ve ÜYD'li militanların devlet polisi ve kamu görevlisiyle ortak operasyonlar düzenledikleri ve insanlara her türlü işkenceyi yaptıkları da yer aldı.

Erzincan'da MHP'li polisler "Hergün" gazetesi almayanlara baskı yapıyor

ERZİNCAN (ÖZEL)

ERZİNCAN'da MHP'li polisler, özellikle İstasyon Mahallesinde "Hergün" gazetesi almayan yurttaşlara baskı yapıyor. MHP'liler zorla sattıkları "Hergün"ü almayanları bir yandan tehdit ediyor bir yandan da polise şikayet ediyor. Polis de gazete almayanları karakola götürüyor.

Geçtiğimiz günlerde tren istasyonundaki kahvede oturan Türkiye İşçi Köylü Partisi İlçe Yöneticisi Erdal Koç'a MHP'liler tarafından zorla Hergün gazetesi satılmak istendi. Erdal Koç ga-

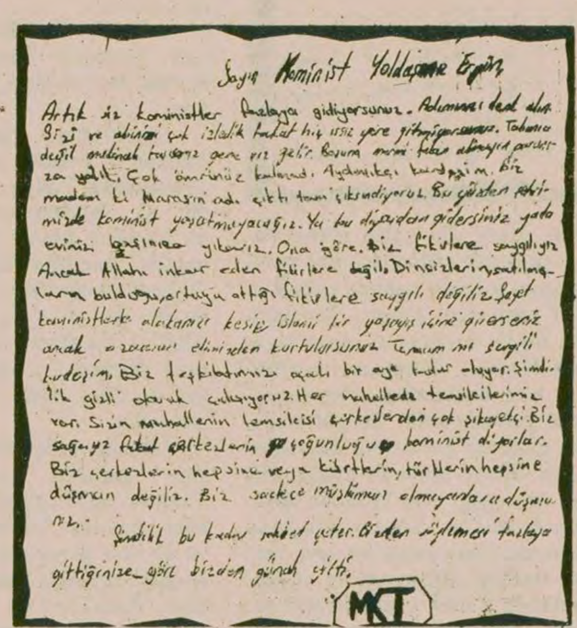
(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

MSP Genel Başkan Yardımcısı Kazan:

«Hükümet düşerse, erken seçim kaçınılmaz olur»

ANKARA (AA)

MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan "Bir gensoru neticesinde hükümet düşerse erken seçim kaçınılmaz olur" dedi. Şevket Kazan, CHP'nin hükümetin düşürülmesini gerçekten istiyorsa kendilerini desteklemesini istedi. Kazan, hükümetin düşürülmesi halinde kurulacak seçim hükümetinin "icraat yönünden değil, daha çok günlük işleri yürütmek açısından gerekli olacağını" söyledi.

Komandolar «Maraşın nasılsa adı çıktı, bari tam çıksın» deyip tehdit mektupları yolluyorlar

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ'ta tehdit mektubu gönderen komandolar "Maraş'ın adı çıktı, tam çıksın" diyorlar.

Son günlerde tehditler, Çerkezler'e yönelmeye başladı. Alevi-Sünni kamplaşmasını yoğunlaştıran MHP bu kez Çerkez-Türk ayrımı yapıyor.

TİKP Kahramanmaraş Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyesi Erol Balcı'ya gönderilen tehdit mektubunda MKT imzasını taşıyor. Mektupta bu örgütün bir ay önce kurulduğu, her mahallede bir temsilcisinin bulunduğu belirtilerek şöyle deniyor:

'Biz madem ki Maraş'ın adı çıktı, tam çıksın diyoruz. Bu yüzden şehrimizde komünist yaşatmayacağız. Ya bu diyardan gidersiniz, ya da evinizi başınıza yıkarız. Ona göre... Biz teşkilatımızı açalı bir ay kadar oluyor. Şimdilik gizli olarak çalışıyoruz. Her mahallede temsilcilerimiz var. Sizin mahallenin temsilcisi Çerkezlerden çok şikayetçi. Biz sağcıyız, fakat Çerkezlerin çoğunluğu komünist diyorlar.

"Bizden söylemesi, fazlaya gittiğinize göre günah bizden gitti."

Komutanların uyarı mektubu verdiği konusunda basında haberler yer almıştı

● Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamada, basında çıkan haberler yalanlandı

Ecevit: «Ben uyarı mektubu verildi demedim»

ANKARA (AA)

İLAHLI Kuvvetler Komutanlarının Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'e bur uyarı mektubu verdikleri yolunda basında haberlerin yer alması tartışmalara yolaçtı. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, "Partisinin ortak grup toplantısında komutanların bir uyarı mektubu verdiği anlamına gelebilecek bir söz söylemediğini' açıklarken, Cumhurbaşkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği de haberleri yalanladı.

Bülent Ecevit dün yaptığı açıklamada şöyle dedi:

"Bugün bazı gazetelere, dünkü Grup konuşmasından yanlış sızmalar olmuştur.

"Grup toplantımızda bir soruyu cevanlarken, Silahlı Kuvvetler Komutanlığına veya hükümete bir uyarı mektubu verildiği anlamına gelebilecek bir söz söylemedim. Ancak Sayın Cumhurbaşkanı Vekilinin verdiği bir bilgiye dayanarak, sayın komutanların bazı önerilerin son Milli Güvenlik Kurulu toplantısına yazılı olarak getirdiklerini fakat öneri metninin içeriğini bilmediğimi söyledim.

"Bunun da Silahlı Kuvvetlerce hükümete bir muhtıra verildiği yolunda, asılsız olduğu anlaşılan söylentileri düzeltmek ihtiyacı ile söyledim."

Ecevit, Grup konuşmasında yer a-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Savcılık DİSK'in kapatılması için mahkemeye başvurdu

ISTANBUL (AA)

BAKIRKÖY Cumhuriyet Savcılığı, DİSK'in Anayasanın 4. maddesine aykırı hareket ettiği gerekçesiyle faaliyetten meni ve feshi için dün Bakırköy İş Mahkemesinde dava açtı.

Bakırköy Cumhuriyet Savcılığından verilen bilgiye göre, Bakırköy İş Mahkemesine yapılan başvuruda, DİSK'in, Anayasanın 4. maddesinde belirtilen, "Egemenlik kayıtsız şartsız Türk milletinindir. Millet egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır. Egemenliğin kullanılması hiç bir suretle belli bir kişiye veya sınıfa bırakılamaz. Hiç bir kimse veya organ, kaynağını Anayasadan bulmayan bir devlet yetkisi kullanamaz" hükmüne aykırı davranışta bulunduğu kaydedildi

Hergün gazetesi, Irak düşmanlığına devam ediyor

MHP, Erbakan'ın Bağdat ziyaretine karşı çıktı

HABER MERKEZİ

MHP'nin Hergün gazetesi, MSP Genel Başkanı Necmeddin Erbakan'ın Irak'a yaptığı ziyarete karşı çıkarak, Irak hakkında yeniden düşmanca yazılar yazmaya başladı.

"Erbakan Türk düşmanı Saddam ile görüşecek" diye başlık atan Hergün gazetesi, bu ülkenin içişlerine de karışmaktan geri durmuyor.

Hergün, Irak'taki Baas Partisinin Sovyetlerin güdümünde olduğunu iddia ederek, bu ülkenin 60 yıl öncesine kadar Türk hakimiyeti altında olduğunu hatırlatıyor ve Türklerin yaşadığı bölgelerin fethedilmesi konusunu işliyor.

Ebu Firas:

"TRT, İslam büyükelçileri adına yaptığım konuşmayı

ANKARA (ÖZEL)

FİLİSTİN Kurtuluş Örgütü Temsilcisi Ebu Firas dün, İran, Libya, Ürdün, Suudi Arabistan, Pakistan, Irak, Suriye, Tunus, Kuveyt ve Cezayir temsilcilerinin de hazır bulunduğu bir basın toplantısı düzenleyerek, İslam Ülkeleri Büyükelçilerinin önceki gün Başbakan Süleyman Demirel'le yaptıkları toplantıda, büyükelçiler adına yaptığı konuşmasını TRT'nin sansür ettiğini söyledi.

Ebu Firas, Türkiye'nin resmi radyo ve televizyonunun büyükelçilikler adına yaptığı konuşmayı kasıtlı olarak kestiğini ve içeriğinin önemine rağmen, konuşmayı tümüyle görmezlikten geldiğini belirtti.

BM OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULU BİR HAFTADIR SÜRÜYORDU

BM GENEL KURULU İSRAİL'İN İŞGAL ETTİĞİ ARAP TOPRAKLARINDAN ÇEKİLMESİNİ İSTEDİ

NEW YORK (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER)

BİR haftadır Filistin meselesini tartışan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, İsrail'in Doğu Kudüs dahil bütün işgal edilmiş Arap topraklarından 15 Kasıma kadar çekilmesini isteyen bir karar tasarısını kabul etti. Kararda ayrıca, Filistin halkının bir dış müdahale olmaksızın kendi kaderini tayin ve egemen bir devlet kurma hakkı kabul edildi. Genel Kurul ayrıca, Filistin Kurtuluş Örgütünün Ortadoğu'da barışla ilgili görüşmelere katılması gerektiği belirtildi.

Mısır dahil Genel Kurulun ezici çoğunluğu kararın lehinde oy kullandı. Avrupa Ekonomik Topluluğu ülkeleri, Japonya ve Yeni Zelanda çekimser kalırken, Norveç, ABD, Avustralya, Kanada Guatemela ve Dominik Cumhuriyeti gibi bazı ülkeler karara karşı oy kullandılar. İsrail ise toplantının yasadışı olduğunu ileri sürdü.

TÜRKİYE TEMSİLCİSİ

BM Genel Kurulunun olağanüstü toplantısında konuşan Türkiye heyeti Başkanı Büyükelçi Özdemir Yiğit, "İsrail, Kudüs dahil 1967'den beri işgal altında tuttuğu Arap topraklarından çekilmeli, Filistin halkına devlet kurma hakkı tanınmalıdır" dedi. Yiğit şunları da söyledi:

'Bir halkın güvenliği diğer bir halkın varolma hakkının inkar edilmesiyle gerçekleştirilemez. Fakat İsrail bugüne kadar hep bunu yapmıştır.

78 yıllık sömürge dönemi sona erdi

Yeni Hebrid Adalarının bağımsızlık törenlerine katılan yerli halk yürüyüşte.

Yeni Hebrid Adaları, bağımsızlığını kazandı

● Yerli halkın kutladığı bağımsızlık bayramına eski Fransız ve İngiliz yetkililer de katıldı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GÜNEY Pasifik'te Yeni Hebrid Takımadaları dün yapılan bir törenle bağımsızlığını kazandı. 78 yıldan beri Fransa ve İngiltere'nin ortaklaşa bir şekilde yönettiği Yeni Hebrid Takımadalarının yeni adı "Vanuatu Cumhuriyeti" oldu. Yerli halkın geleneksel giysiler içinde coşkun bir şekilde kutladığı bağımsızlık bayramına adadaki eski İngiliz ve Fransız yetkililer de katıldı. Yeni Kaledonya ile Fiji Adaları arasında yer alan "Vanuatu Cumhuriyetinde" yaklaşık olarak 200 bin kişi yaşıyor. Halkın başlıca geçim kaynağını balıkçılık ve kahve üretimi oluşturuyor. Hıristiyan çoğunluğun yaşadığı genç Cumhuriyet, yakında yeni bir meclis oluşturacak. Bağımsızlık törenlerinin sona ermesiyle adada bulunan İngiliz ve Fransız birliklerinin ülkelerine döndüğü bildirildi.

Yeni Hebrid Takımadaları

ABD, Etyopya'daki Büyükelçisini geri çağırdı

WASHİNGTON (AA)

ABD Etyopya Devrim Komutanlığının isteği üzerine bu ülkedeki Büyükelçisi Frederich I. Chapin'i geri çağırdı.

Dışişleri Bakanlığınca yapılan açıklamada, Addis Ababa'daki Büyükelçiliğin, Maslahatgüzar Owen Roberts idaresinde açık tutulacağı belirtildi. Washington'daki Etyopya Büyükelçiliği, 1978'den beri Maslahatgüzarlık düzeyinde açık bulunmakta ve burada Addis Ababa'daki ABD misyonundan az sayıda temsilci bulunmakta.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Thatcher hükümetine karşı verilen gensoru önergesi reddedildi

LONDRA (AA)

İNGİLİZ Muhafazakar hükümetine karşı muhalefet tarafından verilen gensoru önergesi önceki gün Avam Kamarasında reddedildi.

635 sandalyeli Avam Kamarasında önceki gün yapılan oylamada, muhalefetteki İşçi Partisi tarafından hükümetin ekonomik politikasına karşı verilen önerge 274'e karşı 333 oyla reddedildi.

2,5 milyon çalışanın işsiz bulunduğu ve enflasyonun yüksek boyutlara ulaştığı İngiltere'de, Thatcher'in uyguladığı ekonomik siyaset şimdiye kadar büyük tepkilere yol açmıştı.

örse çekiç

Gülav Göktürk

Olmayacak duaya amin

İşçiler sıkı durun. Sakın 55'inizden önce ölmeye filan kalkmayın. Dişinizi sıkıp huzurevine, hastaneye düşmemeye çalışın. Bunu başaramadınız mı yıllarca yolunu gözlediğiniz kıdem tazminatınıza ancak mezarda kavuşabilirsiniz. Neden mi? Çünkü Çalışma Bakanı Cavit Erdemir böyle uygun görüyor.

Çalışma Bakanlığının İş Kanununu değiştiren yeni yasa tasarısı kamuoyuna açıklandı.

Tasarı, kıdem tazminatını iki yönden kısıtlıyor. Birinci kısıtlama süre yönünden. Tasarıya göre bir işçi, emeklilik, yaşlılık ya da malüllük şartları doğmadıkça kıdem tazminatını alamayacak. Yani yıllarca umudunu bağladığı o toplu parayı alabilmek için ya 25 yılını dolduracak, ya yaşı 55'i geçecek ya da çok zorlanırsa bir yolunu bulup sakatlanacak. Bu arada işçi işten çıkarılır ya da çıkarsa biriken tazminatı kurulan kıdem tazminatı fonuna yatırılıp emekliliğine kadar bekletilecek.

İkinci kısıtlama ise miktar yönünden. Tasarı kıdem tazminatı hesaplamalarının 30 gün üzerinden yapılmasını öngörüyor. İşçi, kıdem tazminatını toplusözleşmeyle 45 güne de yükseltse, 50 güne de yükseltse, emekli olduğu zaman aldığı tazminat yine 30 gün üzerinden hesaplanacak.

Şimdi yukarda anahatlarını kısaca özetlediğimiz tasarının yol açacağı sonuçları biraz daha açalım.

Bu tasarı kanunlaşırsa:

1) Türkiye'de ortalama insan ömrünün 55-60 olduğu gözönüne alınırsa, bu ortalamayı aşamayan binlerce işçi kıdem tazminatını alamadan öbür dünyaya göç edecekler. Dişini sıkıp 55'ine kadar sağ salim kalabilenler ise tazminatlarını aldıkları zaman bu parayla hiç bir şey yapamayacak, başlarını sokacak bir gecekondu bile alamayacaklar. 25 yıl fonda bekletilen para, ellerine geçtiği zaman, puldan daha değersiz hale gelmiş olacak.

2) Kıdem tazminatının 30 gün üzerinden hesaplanması, işçilerin toplusözleşmeyle kıdem tazminatlarını yükseltmelerini, bu uğurda mücadele yürütmelerini, grev yapmalarını vs. tamamen anlamsız hale getirecektir. Bir başka deyişle Anayasanın 47 inci maddesiyle güvence altına alınan toplu pazarlık hakkı köklü bir darbe yiyecek.

3) Tasarıya göre kurulan kıdem tazminatı fonu, devlet ve işverenler için 25 sene vadeli, faizsiz kredi kaynağından başka bir şey olmayacak. Böylesine büyük ve faizsiz bir para kaynağını ele geçiren işverenler bu fonu işleterek yatırdıkları primden çok daha fazlasını kazanacaklar.

4) İşverenler çıkardıkları işçilerin kıdem tazminatlarını derhal ve topluca ödemek zorunluluğundan kurtulduklarından, toplu işçi kıyımı konusunda çok daha rahat davranabilecekler. Kıdem tazminatının işçiye belli bir iş güvencesi sağlayıcı fonksiyonu tamamen ortadan kalkmış olacak.

İşte Çalışma Bakanlığının hazırladığı yeni yasa tasarısının şimdilik görünen sonuçları bunlardır. Tasarının tam metni henüz açıklanmadığından bu saydıklarımız dışında taşıdığı diğer olumsuzluklar ve sakıncalar ise henüz belli değildir. Ama tasarı hakkında bu kadar bilgi bile bu tasarıyı kanunlaştırmanın bir hayal olduğunu söylemek için yeterlidir. Bu tasarıyı hazırlayan Bakanlık müsteşarları, altına imza atan uzmanlar, olmayacak bir duaya amin demişlerdir. Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide'nin gazetemize verdiği demeçte de belirttiği gibi bu yasa tasarısının Meclislerden geçme şansı sıfıra yakındır. İşçilerin, sendikaların ve demokratik güçlerin kazanılmış haklardan bu kadar önemli tavizler vermeleri, bu kadar geri bir noktaya püskürtülmeleri, bugün Türkiye'deki bu siyasi şartlarda mümkün değildir. Ama kimbilir, belki de tasarıyı hazırlayanlar başka siyasi şartları hesaplamış, özlemini duydukları o siyasi şartlara göre bir tasarıyı elde bulundurmakta fayda olduğunu düşünmüşlerdir.

Adana Misis Karakolunda 15 gün süren işkenceler sonunda

Tuzlu lapa ile öldürülen üç köylünün hikayesi 2

«Beyninize kanlar fışkıracak ve altının yerini söyleyeceksiniz»

- Yüzbaşı Agah Üner köylüleri amuda kalkmış vaziyette dikti. "Dört saat böyle kalacaksınız" dedi
- "Altın para ile komutanıma bir Mercedes, bana da bir Renault alacaksın"
- Adli Tabip Akkan: "Baktım ayakta duruyorlar. 'Sağlam' dedim, çıktım işin içinden"

Yavuz Selim'in definesi

1518 yılında Yavuz Sultan Selim, Mısır seferine giderken hazırlıklarını ve palanlarını tamamlamak için Osmaniye civarındaki Toprakkale mevkiinde bir süre konaklar. Seferin başarısız geçmesi ihtimalini düşünerek yaklaşık 150 kilo altını bir küpe doldurarak gömdürür. Mısır seferi başarı ile tamamlanıp geri dönülürken. Gömünün yerini bilen iki sadık asker altınları almak için görevlendirilir. Ancak askerler bir Bedevi kabilesi tarafından kılıçtan geçirilir. Rivayete göre Sultan, hazinenin yerini ancak mevki olarak bilmektedir. Ve bütün aramalar sonuçsuz kalır. Hazineyi saklayanların kayalara çizdiği ok işaretini bulmak mümkün olmaz. Daha sonraki yıllarda ve yüzyıllarda sayısız define avcısı da elleri boş dönerler ve sonunda ümit kesilir.

GÖZALTINDA geçen ve sonu ölümle biten 15 günün aslında yarısı Adana'da Jandarma Merkez Komutanlığında geçmişti. 7 Temmuz günü başlayan ve Bölük Komutanı Jandarma Yüzbaşısı Agah Ünver tarafından sürdürülen "soruşturmayı" Üstçavuş Gündoğdu'nun el yazısı notlarından okuyalım:

"Bölük Komutanı Jan.Yzb.Agah Üner bana emir vererek Mustafa Olcan ve Mehmet Kodak'ı Adana'ya getir bende soruşturma yapacağım diye emretti.

7.7.1980 günü saat 21.00 sularında Toprak Su'nun aracı şoför Muhittin Tabakoğlu, Jandarma eri Nail Demir, Jandarma eri Hüseyin Uç, Jandarma eri Kenan Dalgıç'la sanıkları merkeze getirdim.

Bölük Komutanı Agah Üner bahçedeki kamelyada oturuyordu. Yanında da cezaevinde görevli Jandarma Assubay Fevzi Şahin Balçalı da görevli Jandarma Assubay Mehmet Yalçıner, Merkez Komutanlığına yeni tayinli gelen Jandarma Assubay Başçavuş Köksal Kıraçbedel ile birlikte bulunuyorlardı.

Bölük Komutanı askere emirle Mustafa Olcan ve Mehmet Kodak'ı kamelyaya getirtti. Altınlar nerede diye sanıklara sordu. Mustafa Olcan, Mehmet Kodak'ta dedi. Mehmet Kodak da inkar etti.

Bölük Komutanı her ikisini de kamelya demirinin çubuğu ile bir metre kadar yüksekliğe ayaklarından (her iki ayağı) başları aşağı elleri yerde amuda kalkmış vaziyette dikti. Ayakları yukarıda ince demire takılı başları aşağıda bu vaziyette üç-dört saat kalacaksınız beyninize kanlar fışkıracak ter dökeceksiniz. Altınların yerini söyleyeceksiniz dedi.

2,5 saat kadar bu şekilde durdurttu. Kendisi de altınları çıkarmaları için soru soruyordu. Şahıslar kuvvetsiz kalıp yere düşünce aynı vaziyette tekrar kaldırtıyordu. Bu şekilde durmalarını emredip ben ve yukardaki hazır olanlar aşağıda iken kendisi bölük odasına gitti.

Bu arada Jandarma Binbaşısı Suat Çengen şahısları kamelyada asılı vaziyette görünce "Bunlar nedir?" diye sordu. Mehmet Yalçıner, Başçavuşum, Yüzbaşım altın meselesi için sorguluyor. Bu şekilde durmalarını emretti." dedi.

Binbaşı alaya girdi. Şahısların asılı kaldığı 3,5 saate yakın olmuştu. Halsizlikten yere düşüp yığıldılar. Yüzbaşım gittiğinden bir saat sonra yanımıza geri geldiğinde Mehmet Kodak'ın alnındaki damarları çıkmış vaziyette her ikisi de ter içinde idiler. Mehmet Kodak'ı Yüzbaşım yakasından tutup bitkin halde ayağa kaldırdı. Yakasından tutarak yüzüne ve başına destekli, süratli yumruklar vurarak kamelyanın demir parmaklıklarına her vuruşta başı çarparak üç dört sefer yere düştü. Bu şahsı tekrar kamelya demir çubuğuna baş ve eli aşağıya gelecek şekilde tekrar amut vaziyetini aldırttı. Bir müddet böyle vurduktan sonra Mehmet Kodak, "Komutanım altınları ben bulmadım. ölüyorum" diye yalvarıyordu. Bu yalvarmaları arasında Jandarma Yüzbaşısı Agah Güner hiddetle ayağa kalkıp baş aşağı asılı bulunan Mehmet Kodak'ın kafasına ayağında bulunan uzun botu ile sert tekme darbesi sağ ayağı ile vurdu. Mehmet Kodak yere düşerek yığıldı. Başından kanlar fışkırmaya başladı. Bu halini gören revirci jandarma eri Salih Çelik ismindeki askeri getirdi. Bu er oksijenle yarım saat kadar pamukla pansuman yaparak kanı durdurmaya çalıştı. Gazlı bezle bu yarayı kapatıp bantla yapıştırdı. Yarım saat kadar sonra kanama durmadığından aynı er tekrar getirildi. Bu sefer tendürdiyotla pansuman yapıp tekrar başını sardı. Biraz sonra Toprak Su'nun arabası ile Jandarma Teğmeni Ayhan Ürkmez sivil olarak yanımıza geldi. Mehmet Kodak'a hitaben Yüzbaşıyı kastederek komutanıma bir Mercedes, bana Reno taksi alacaksın dedi. Bu şahıs da kendi arabasını vermek istedi. Altın parası ile alacaksın diye Mehmet Kodak'ın penisinden tutarak sağa sola çekiştirdi.

Bu arada aynı şahsın midesine böbreklerine ve hayalarına (erkeklik uzvuna) yumruk, diz ve tekme ile vurmaya başladı. Şahıs iki büklüm oldu. Eğilmiş vaziyette iken yumrukla ağzına vurarak ağzından ve burnundan kan geldi Başını kamelyanın önünde bulunan havuzun içine soktu. Gerek yüzbaşım gerekse teğmenim bu şekildeki cezalarla suçlarını itiraf ettirmeye çalışıldı. Netice alamadılar. İsimlerini belirttiğim tanıklar olayın başlangıç ve sonuna kadar en ince teferruatına kadar duydu ve gördüler."

Misis Karakol Komutanı Assubay Jandarma Kıdemli Üstçavuş Gazi Gündoğdu. Gündoğdu'nun 15 sayfa tutan elyazısı notları olayın karanlık noktalarını aydınlatıyor.

DİLEKÇELER VE SONUCU

KÖYLÜLER süren giden işkenceleri görüyor, duyuyorlardı. Durumdan endişeli idiler. Yetkililere dilekçe üstüne dilekçe yazarak önlem almalarını istiyorlardı.

Öldürülen köylülerden Mehmet Kodak'ın kardeşi Osman Kodak bu çabaları şöyle anlatıyor:

—Adliyenin, Vilayetin, Jandarmanın yolunu düz ettik. 7 Temmuzda Valiye dilekçe verdik. O, Jandarmaya, Jandarma da karakola havale etmiş. 8 Temmuzda savcılığa dilekçe verdik. "İşkence ediyorlar, öldürecekler" dedik, ses çıkmadı. 9 Temmuz günü de Jandarma Alay Komutanına dilekçe ile başvurduk. Bütün bu dilekçelere hiç bir cevap alamadık.

Aslında verilen dilekçeler üzerine "gereken" yapılmıştı. 9 Temmuz günü gözaltındaki köylüler topluca Adana'ya getirildi ve işkence görüp görmediklerinin tespiti için Adli Tabibe sevkedildiler. Fakat her ne hal ise yanlarında hâlâ Misis Karakolunun erleri ve Üsçavuş Gazi Gündoğdu da vardı. Daha sonra üç köylünün işkence ile öldürülmesi olayının baş sanığı olacak olan Adli Tabib Nebi Ziya Akkan'ın odasında yapılan bu tesbiti önce Ahmet Akan'dan dinleyelim:

—Bizi Adana'ya getirdiler Hükümet Tabibine çıkardılar. Doktor şöyle bir yüzümüze bakıp "Sağlam mısınız?" diye sordu. Karakol Komutanı yanıbaşımızda duruyordu, korktuk "sağlamız" dedik.

Doktor Akkan ise "Güney Haber" gazetesinin "Neden sağlam. rapor verdiniz?" sorusuna şöyle cevaplayacaktı:

—Yahu be birader, Jandarma tam dokuz kişiyi karşıma dikti. Baktım ayakta duruyorlar "sağlam" dedim. çıktım işin işinden

Doktor Nebi Ziya Akkan günlerdir en ağır işkenceleri gören köylülere "sağlam" raporunu veriyor ama, dediği gibi işin içinden çıkıp gitmiyor. Çavuş Gazi Gündoğdu'yu bir kenara çekip "Yahu ben bugüne kadar sayısız suçluyu konuşturdum. Bırakın ben kendi usullerimi kullanayım" diyor. "Ben bu altınları bir dakikada çıkartırım, bunları konuştururum. İtiraf etmek için birbirleriyle yarış ederler. Git Alay Komutanına söyle, izin verirlerse altınları çıkartacağım."

(DEVAM EDECEK)

İşkence ile öldürülen üç köylüden Mehmet Kodak'ın karısı, bacısı ve çocukları.

GÜNDEM dışı

Müebbet hükümlünün parça parça tahliyesi nasıl olur?

Müebbet hapse mahkum bir hükümlünün sol ayağında bir çıban çıkmıştı, mahkum bunu önemsemeyip geçiştirdi. Ama aradan 3-5 gün geçti çıban iyileşeceğine her gün biraz daha yayılıp büyüdü. Derken durumu Hapishane Müdürüne anlattı. Hapishane Müdürü onu doktora gönderir.

Doktor: "Bu çıban kangren olmuş, ayağın kesilmesi gerekir" der, mahkum da çaresiz kabul eder.

Aradan birkaç gün geçmişti ki, aynı çıban bu kez mahkumun sağ ayağında çıktı. Korku ve telaş içinde durumu müdüre bildirdi. Müdür de doktora gönderdi. Doktor aynı teşhisi koydu. "Ayağın kesilmesi gerekir". Mahkum bunu da kabul etti. Fakat aradan kısa bir zaman geçmeden aynı çıban bu kez de sol elinde çıktı. Tabii, yine aynı işlem yapıldı ve sol el kesildi. Arkadan sağ el de aynı nedenle kesildi.

Mahkum büyük bir tedirginlik içinde yine çıbanın bu sefer nerede çıkacağını beklerken, bir gün sabah uyandığında aynı çıbanın boynunda çıktığını görünce büyük bir telaşla müdüre koştu: "Müdür Bey şimdi de başım mı kesilecek" diye sordu. Müdür gülerek oturduğu yerden kalktı ve mahkumün yüzüne bakarak dedi ki: "Bana baksana sen; beni aptal mı sanıyorsun? Ben senin ne yaptığını anlamadım mı sanıyorsun? Bulduğun yol da hiç fena değil hani, cezanın bitmeyeceğini anlayınca kendini parça parça tahliye ettiriyorsun değil mi?

Eskiden bu tür fıkralar dinlediğimizde gülerdik. Şimdi elini koluna sallaya sallaya müdür beylere selam yollaya yollaya hapishanelerden çıkanları gördükçe "Yahu biz eskiden ne incir çekirdeğini doldurmaz şeylere güler mişiz" diye kendimize gülüyoruz.

2000 yılına doğru

Ondokuzuncu yüzyıldan bu yana insanlığın iki bin yılına nasıl gireceği ilgi konusu oldu. Jules Verne gibi hayal gücü geniş yazarlar bu konuyu sürekli kurcaladılar. Bize sorarsanız öngörüleri doğru çıkacak ve 20. yüzyıl uygarlığı bambaşka bir uygarlık olacak.

Baksanıza, bir araştırmaya göre fiyatlar aynı hızla artarsa 1985 yılında ekmek ve simidi yüz liraya yiyecekmişiz. Küçük bir apartman katı için ayda 50 bin lira ödeyecekmişiz.

Hal böyle olursa, insanların dillerinin, konuşmalarının, ilgi alanlarının çok ayrı bir uygarlığın ürünü olması da doğal değil mi?

Güvercinler

Herşeyin bir meraklısı var. Başbakanlıktan tutun da, ünü dünyayı tutmuş vefa bozasına kadar. Bu arada geçimini sağlamaya çabalayan Ali Osman'a, meraklıları güvercin satmasını kim çok görebilir?

Güvercini hor görmeyin. Mardin cinsi güvercinin bir çifti 2 bin 500 lira. Bu pahalılıkta bu da para mı demeyin hiç. Gerçi, mobilyanın, altının, antikanın yanında çok masum bir merak ama insanların nasıl geçineceği diye kara kara düşündükleri günlerde yine de kendi çapında lüks bir merak.

Zira, kuşun iyisi iki saat havada kalabileni oluyor. Takla ata ata yükseliyor, sonra da, fişek gibi tırmanışa geçip bulutları yakalamaya çabalayıp ok gibi inişe geçiyor. Yere yaklaştığında ise pike yapmaya çalışıyor. Yapabilirse canını kurtarıyor. Yapamazsa gagası üstü yere çakılıyor. Keyifle başlayan seyir, acıyla son buluyor.

Siyaset adamlarını güvercinlerle şahinlere benzetme modası çıktıktan sonra bazı siyasilerin politik hayatları ne kadar da güvercinlere benziyor değil mi?

Yine hastaneler

Sık sık burada doktorluk kutsal meslektir deyip duruyoruz. Doktorluğun "kutsallığı" üzerinde gölgeler dolaşıyor da ondan. Bazı hastaneler ve doktorlarla ilgili olarak anlatılanlar bu kargaşalık içinde bile insanı çileden çıkaracak kadar korkunç... Bir doktor düşünün ki önüne gelen bir yaralıya "Ha, bu görüşten mi bırak gebersin" diyebiliyor, Adana'da hükümet tabibi ettiği yemini bir kenara bırakarak haksız yere işkence gören yurttaşlar hakkında yalan rapor düzenliyor...

Geçenlerde Ankara SSK Hastanesi için de bu türden iddialar ortaya atıldı. Hastalara görüşlerine göre ayrı muamele yapılıyormuş. Hastane Baştabibi Zülfikar Berdem bu iddiaları yalanlayarak "Hasta kim olursa olsun, hangi görüşe sahip olursa olsun hasta gibi muamele görmelidir. Sen sağcısın, sen solcusun diye hiç bir hasta kenara itilemez. Tıbbın ana temeli de zaten bundan oluşur." diye açıklamalarda bulundu.

Bir hastane için böyle bir şeyin tartışılıyor olması bile işin ne kadar vahim noktalara geldiğini gösteriyor. Berdem'in söyledikleri doğru mudur? Doğru olmasını o kadar arzu ederiz ki... Üzerlerinde taşıdıkları beyaz gömleğin ve yaptıkları işin insanlık açısından taşıdığı önem bakımından... Bir doktorun alacağı böyle bir tutumun sokakta köşe başlarında pusu kurup adam öldüren anarşistlerden bir farkı olmadığını gördüğümüz için... Ve böylesine bir tutumun bir anarşistten çok daha fazla toplumumuza zarar verebileceğini tespit ettiğimiz için Berdem'in söylediklerinin doğru olmasını canı gönülden arzu ediyoruz... Ama inanabiliyor musunuz? Samimiyetle söyleyelim ki Sağlık Kolejlerinde olanları, Çorum'da SSK Hastanesinde yaşananları gördükçe inanamıyoruz... İnandırıcı olmak için öncelikle doktorların kendi içlerindeki "anarşistlerden" mesleklerini temizlemeleri gerekmez mi?

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

İki Türlü Yardım

MHP'liler Ali Yurtaslan'ın yaptığı açıklamalara çok kızıyorlar.

Aslında kızmalarına hiç gerek yok. Hatta sevinmeleri lazım. Çünkü Ali Yurtaslan, MHP'nin devlete yaptığı yardımları açıklıyor!

Türkeş yıllardan beri, ülkücü komandoların devlete ve güvenlik kuvvetlerine yardımcı olduğunu söyleyip durmaz mı?

Son olarak AP hükümeti de bu fikri benimseyip uygulamaya koymadı mı?

Fatsa'da "1980 affı"ile cezaevinden çıkarılmış maskeli komandolar, devletin güvenlik kuvvetlerine yardımcı olarak kullanılmadı mı?

Müstafi İçişleri Bakanı Gülcügil, Çorum'da sağ eylemcilerin "devlete yardım" fikrinden hareket ettiklerini açıklamadı mı?

Daha sonra bu "devlet sırrı"nın açıklanması mahzurlu görülüp, tevil etme yoluna gidilmedi mi? Gülcügil istifa ettikten sonra hem Başbakan, hem İçişleri Bakan Vekili Orhan Eren, "Devletin anarşiyle mücadeleyi meşru yollarla sürdüreceğini" söylemediler mi?

Adana Sıkıyönetim Komutanının gözlemlerine göre, bu tutuklular Adana Cezaevini yönetmiyorlar mı? Bunu cezaevlerini idare etmekte güçlük çeken Adalet Bakanlığına bir yardım olsun diye yapmıyorlar mı?

O zaman kızmaya ne gerek?

Ali Yurtaslan da, nihayet bu yardımları daha derinlemesine inerek, ayrıntılarını anlatarak açıklıyor. Böylece bütün yardımların öğrenilmesini sağlıyor. MHP'nin alçakgönüllülük yaparak, kendisine bir övünme payı çıkardığı sanılmasın diye açıklamadığı yardımları da Yurtaslan anlatıveriyor.

Örneğin, Hukuk Masası adı altında görev yapan hücrenin, devleti bunca katili barındırıp beslemekten kurtarmak için ne zahmetlere girerek hapisten adam kaçırdıklarını anlatıyor.

Ordunun savaş gücünü artırmak, milli savunmaya yardımcı olmak için MİSK'in garajında bomba imal edilirken nasıl patladığını anlatıyor.

Hakimlere ve savcılara, verilecek kararların hızlanması ve adilane kararlar verilmesi için nasıl rüşvet verdiklerini, kadın yolladıklarını, yalancı şahit bulduklarını anlatıyor.

Ankara'nın Bahçelievler semtini "huzurlu" bir yer haline getirmek için 7 TİP'liyi nasıl öldürdüklerini anlatıyor.

Bunun gibi şeyler.

Kızacak bir şey yok!

* * *

MHP kaynağından çıkanların devlete yaptıkları iki türlü yardım var.

Biri Mehmet Ali Ağca'nın, Veli Can Oduncu'nun, İsa Armağan'ın, İbrahim Çiftçi'nin, Mikdat Şimşek'in yaptığı türden yardımlar.

Biri de Ömer Tanlak'ın, Adnan Özçiftçi'nin, Ali Yurtaslan'ın yaptığı türden yardımlar.

Birincisi cinayet işleyerek yardım. İkincisi cinayet örgütünün içyüzünü açıklayarak yapılan yardım.

Bugün AP hükümetinin yönettiği devlet, birinci türden yardımı kabul ediyor, tercih ediyor. Anarşiyle mücadele ve terörü önleme diye bir niyeti olmadığı için, birinci yardım türünü makbul sayıyor.

İkinci tür yardım teklifinde bulunan, davadan dönerek cinayet yuvalarını açıklamak isteyenlere ise kapılarını kapatıyor. "Bu bilgiler sizde kalsın, bana bir gereği yok" diyor.

Malezya Komünist Partisi 50. yılını kutladı

Malezya Komünist Partisi Merkez Komitesi Partinin 50. kuruluş yıldönümü dolayısıyla bir bildiri yayınladı. Malezya Devriminin Sesi Radyosunun yayınladığı bildiri özetle şöyle:

DIŞ HABERLER SERVİSİ

30 Nisan, Malezya Komünist Partisinin (MKP) 50. kuruluş yıldönümüdür. Malezya halkı bu parlak şenliği devrimci coşku ve gururla kutluyor.

Tarih kaçınılmaz olarak ilerlemektedir. İngiliz sömürgecilerinin 1786'da ülkemizi işgalinden bu yana, halkımız durmaksızın onlara karşı mücadele etti. Malezya Komünist Partisinin mücadelesi halkımızın İngiliz sömürgecilerine karşı yüzyılı aşkın süren haklı mücadelesinin bir devamıdır.

Halkımız asla köle olmamaya kararlıydı. Proletarya ve halkımız, sömürgeci işgalden ve kapitalist üretim ilişkilerinin ortaya çıkması ve emek sömürüsünün yoğunlaşması ile birlikte, kurtulmalarına yardım edecek bir gerçeği aramaya başladı. Bu yüzden proletaryanın kurtuluş mücadelesinin bilimsel teorisi olan komünist ideolojinin ülkemizde yayılması, diğer ülkelerde olduğu gibi hiç bir gücün durduramayacağı tarihi bir ihtiyaçtır.

1920'lerde, Rusya'daki Büyük Sosyalist Ekim Devriminin ve Çin'deki büyük yeni-demokratik devrimin etkisiyle, Malezya proletaryasının ileri unsurları komünist gruplar kurdu ve devrimci faaliyetlere girişti. 30 Nisan 1930'da proletaryanın öncüsü olan Malezya Komünist Partisi kuruldu. O zamandan bu yana Malezya devrimi tamamen yeni bir döneme, yeni-demokratik devrim dönemine girdi.

PARTİNİN TEORİK TEMELİ

Malezya proletaryasının siyasi partisi olan Malezya Komünist Partisi, Malezya proletaryasının öncüsü ve en yüksek sınıf örgütüdür. Partinin teorik temeli Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesidir. Parti, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin evrensel gerçeğini Malezya devriminin somut pratiğiyle birleştirme ilkesini yüksekte tutar. Bağımsızlığını korur ve insiyatifi elinde tutar. Kendi gücüne dayanır. Gerek dogmatizm ve dar-deneyciliğe gerekse sağ ve 'sol' oportünizme karşı çıkar.

MKP'nin Malezya'daki en eski parti olduğu belirtilen bildiride daha sonra partinin hatalar, geri çekilmeler ve büyük fedakarlıklarla dolu uzun ve güç bir yoldan geldiği hatırlatılıyor. 35 yıllık silahlı mücadele tecrübesinden partinin önemli dersler çıkardığını belirten bildiri, ideolojik ve örgütsel alanlarda inşa faaliyetinin güçlendirilmesi gerektiğini, özeleştirinin eğitimde ve halk içindeki çelişmeleri çözmede temel yöntem olduğunu, kentlerin köylerden kuşatılması yolunda ısrar edileceğini ve devrimleri kitlelerin yaptığını vurguluyor. Bildiride ayrıca silahlı mücadelenin esas mücadele biçimi, silahlı kuvvetlerin de esas örgütlenme biçimi olduğu, silahlı kuvvetlerin her zaman partinin mutlak önderliği altında bulunması gerektiği belirtiliyor ve "silahlı mücadele bir halk savaşıdır" deniyor.

MKP bildirisi, proletaryanın önderliğindeki birleşik cephenin sağlamlaştırılması için silahlı mücadele esas alınırken çeşitli mücadele biçimlerinin geliştirilmesi ve köylük alanların esas alınması gerektiğini ifade ediyor. Bildiride daha sonra şunlar söyleniyor:

BAĞIMSIZLIK VE MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER

Milli Kurtuluş Ordusu ve bütün milliyetlerden halkımız Malezya Komünist Partisinin güçlü önderliğinde çetin ve kanlı mücadeleler yürüttükten sonra İngiliz emperyalistlerini ülkemizdeki sömürgeci yönetimlerine son vermeye ve 1957'de Malezya Federasyonunun bağımsızlığını tanımaya zorlamayı başardı. Ne var ki, bağımsızlık tam değildi.

1957'deki bağımsızlıktan sonra meydana gelen önemli değişiklikler şunlardır:

1) Bir bütün olarak ülkemizde İngiliz emperyalizmi hâlâ ekonomik ve siyasi üstünlüğünü koruyor ancak etkisi sürekli ve geri dönülmez bir düşüş içindedir. ABD, Sovyetler Birliği, Japonya ve diğer dış güçler bu imkandan yararlanmak için sızmalarını artırdı. Bu yüzden ülkemiz çeşitli dış güçlerin ve tekelci grupların rekabet alanı haline geldi.

2) İktidara geldikten sonra, emperyalistlerin, feodal soyluların ve komprador kapitalistlerin temsilcileri yabancı tekelci sermaye ile işbirliği yaptı. Giderek bürokrat kapitalist sınıf haline geldiler. 1969'dan bu yana yeni ekonomi siyasetinin zorla uygulanması sonucu, ekonomik güçleri muazzam arttı.

3) Ülkemizde devrimci silahlı mücadele sürüyor ve sürekli ilerliyor. Yükselen devrimci kitle hareketi ülkemizin dört bir yanına yayıldı.

1957'den sonra emperyalistlerin yeni sömürgeci rejimler kabul ettirmesi sonucu ülkemiz yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülke haline geldi.

Mevcut tarihi dönemde, Malezya Komünist Partisinin genel programı, ülkemizde siyaset, ekonomi ve kültür alanlarında yeni demokratik düzeni kurmaktır Bu program, milli demokratik devrim dönemi boyunca değişmeyecektir. Ancak sürekli değişen durum yüzünden, çeşitli zamanlarda Partimizin özel programlarında değişiklikler olmalıdır.

Halkımızın acil görevi demokratik haklarını savunmak, yaşam şartlarını düzeltmek ve ülkemizin milli güvenliğini ve toprak bütünlüğünü korumak için mücadele etmektir. Ülkemizdeki bütün milliyetler ve çeşitli tabakalardan halk ve bütün yurtsever güçler Milli Cephe hükümetinin ve Halk Hareketi Partisinin izlediği komünizm ve halk düşmanı gerici siyasetlere karşı ve Sovyet-Vietnam hegemonyacılığının ülkemize sızmasına ve yıkıcı faaliyetlerine karşı geniş çaplı dişe diş bir mücadele yürütmelidir. Mücadelenin bu iki ayrı yönü ayrılamaz ve birleştirilmelidir. Hegemonyacılığa karşı mücadele ancak bütün halkımızı harekete geçirerek, kararlı bir tutum alarak ve her türlü yatıştırıcı ve uzlaşıcı girişime karşı çakarak etkili bir şekilde yürütülebilir.

Bildiride son olarak Çen Ping önderliğinde Malezya Komünist Partisinin bugünkü dönemde izlemesi gereken özel programın 10 maddesine yer verilmiştir.

Japonya, ABD ve Batı Avrupa'nın korkusu oldu:

Otomobil sanayisinde Japon tehlikesi

ABD'de bir Japon otomobilinin başında bekleşen alıcılar.

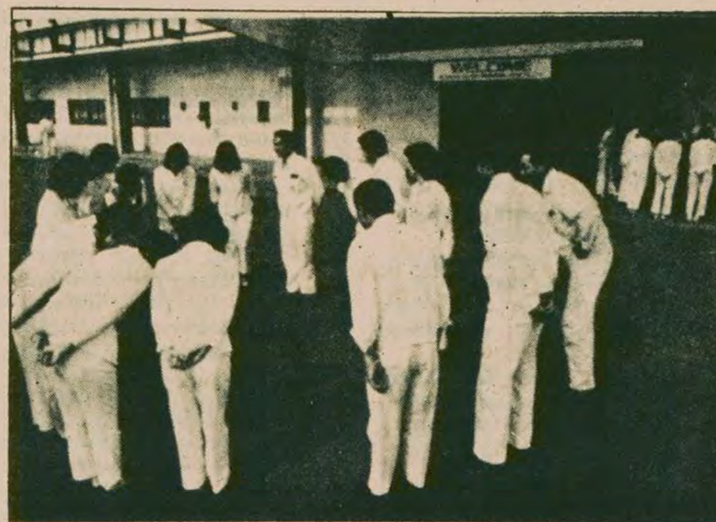
Amerika'daki 100 arabadan 22'si Japon malı.

Detroit'deki bunalımdan yararlanan Japon otomobil sanayicileri ABD ve Batı Avrupa piyasalarını ele geçirmek üzere.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

KİLOMETREKAREYE en fazla insanın düştüğü ülkede kısa boylu çekik gözlü mavi tulumlu insanlar, ellerindeki İngiliz anahtarlarını sürekli olarak aynı yöne doğru çeviriyorlardı. Bir vida... bir somun... bir vida... bir somun... Japon işçisinin fabrikadaki bu yaknesak yaşantısının yanısıra, saatte 300 kilometre hızla giden trenle ev-işyeri arasındaki zorunlu gidiş gelişi, akşam televizyonla sınırlı kalan eğlencesi var. Japonya'da değişik bir iş dünyası, iş ilişkisi var. Güneydoğu Asya'nın toplumsal ve psikolojik yapısından kaynaklanan bir çalışma düzeni hakim Japonya'da. Tatiller çok az. Öte yandan işveren, işçilerin birçok gereksinimini bir aile babası edasıyla karşılar görünümünde. Fabrikanın geleceği için önceden genç kuşak işçiler yetiştiriliyor. Japon işçisinin ABD'li ve Batı Avrupalı kardeşlerine oranla masrafı oldukça ucuz. Tabii bunda Japonya'nın kalabalık nüfusunun etkisi de var. Fabrikalarda yasal olarak herhangi bir engel olmamasına karşın, pek grev olmuyor. Sendikal yapı da ABD ve Batı Avrupa'ya nazaran çok zayıf. Zaten çoğu zaman işveren yanlısı sendikalar işçilerin bazı ekonomik taleplerini yerine getirerek işçileri aldatıyor.

İşte Japon otomobil sanayisinin işçilerinin sömürülmesi pahasına maliyet hesaplarını oldukça hafifleten böyle bir üstünlüğü var.

Honda Fabrikasında bir dinlenme anı. Japon işçiler dünyada en az tatil hakkı olan işçiler arasında yer alıyor.

ABD'DE DURUM

MİCHİGAN Gölü çevresinde Amerika'nın, kuzey doğusunda dünyanın en büyük otomobil endüstrisi karargah kurmuştur. Ve "Detroit hapşırınca Amerika nezle olur" diye bir deyiş yerleşmiş Amerikan iş çevrelerinde. Şartlar şimdi oldukça vahim çünkü Detroit ağır bir gribe yakalanmış durumda. Özellikle petrol fiyatlarının artması ve ABD'nin aşırı petrol tüketimi içinde bulunması Detroit'in ilk kara habercisi oldu. Küçük arabalara yönelen Amerikan tüketicileri Japon arabaları almaya başladı. Bugün ABD plakalı her 100 arabadan 22'si Japon yapımı otomobillerdir. Ve bu durum Amerika'nın mali merkezi olan Wall Street'de "Wall Street Journal" gazetesinde çok iyi belgeleniyor. Amerikan otomobil şirketlerinin hisselerinde büyük bir düşüş, Japon hisselerinde ise gözle görülür bir artış tespit ediliyor. Sadece 1979'un ilk altı ayında Detroit'de 300 bin işçi "teknik işsizlikten" çıkış alıyor. Bu sayıya bir de Detroit'i destekleyen yan sanayilerde çıkışı verilen 400 bin işçiyi katmak gerekir. Bir zamanların "otomobil imparatorluğu" içinde yer alan Chrysler firması bile ancak ABD hükümetinin yaptığı 1,5 milyar dolarlık yardım sayesinde iflastan kurtuldu. Diğer Amerikan firmaları ise, eskiden ürettikleri aşırı benzin tüketen otomobillerden küçük ve ekonomik araba üretimine geçmek için gereken yapısal değişikliği anında gerçekleştiremediler. Örneğin Detroit'in bir başka ünlü devi, "General Motors"un satışları son altı ay içinde yüzde 25 oranında düşüş kaydetti.

BATI AVRUPA İKİ ATEŞ ARASINDA

BATI Avrupa'nın durumu ise ABD'ninkinden farklı, Avrupalılar özellikle 1973 Arap-İsrail savaşından sonra petrol ambargosunun boyutlarını kavradı ve petrol tüketimi konusunda daha temkinli bir tutum takınmaya başladı. Üstelik küçük tip ve az benzin harcayan arabalar, eskiden beri Avrupa otomobil sanayisinin tercih ettiği bir modeldi. Ne var ki Japonların bu piyasaya el atmasından önce Batı Avrupa esas olarak ABD ile bir rekabete girişmişti. Ancak bu konuda Japonlar, ABD'yi geride bıraktılar ve Avrupa piyasasını da ele geçirdiler. 1979 sonunun resmi sayıları Batı Avrupa ülkelerindeki Japon yapımı arabaların oranını gösteriyor:

Belçika'da yüzde 21, İrlanda'da yüzde 30, Hollanda'da yüzde 23, Norveç'te yüzde 35, İsviçre'de yüzde 20.

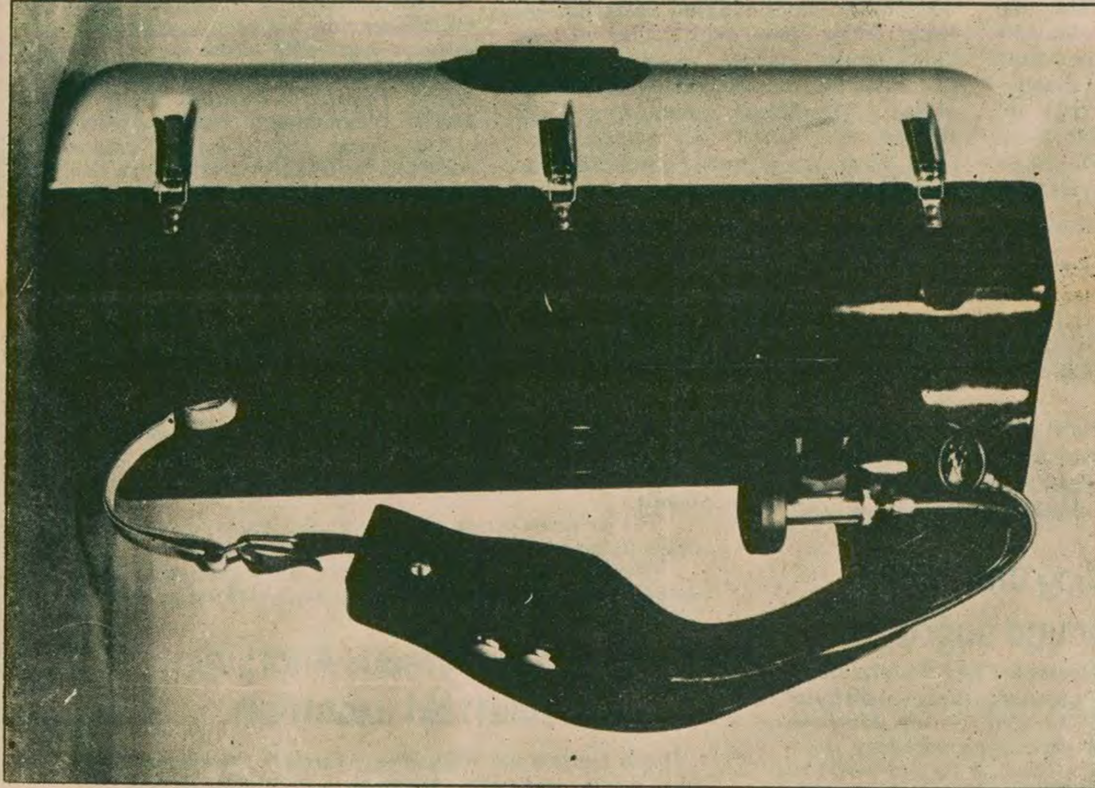
Tabii Batı Alman ve Fransa gibi otomotiv sanayisinin son derece geliştiği ülkelerde bu oranlara rastlanmıyor. Ancak Fransa'da da bu sektörde büyük bir bunalım var. Örneğin Peugot'nun 65.500 işçisinden 54 bini geçtiğimiz günlerde "zorunlu izine" çıkarıldı. Fransa'da sendikalarla işveren ve hükümet arasında büyük sürtüşmelere yol açan bu durum belirli ölçüde zararlı oluyor.

SONUÇLAR

OTOMOTİV endüstrisinde son derece açık bir şekilde görülen bu dengesizliğin çeşitli nedenleri var: ABD'deki genel ekonomik bunalımdan kaynaklanan gerileme, Japonya'nın piyasa kazanması ve Batı Avrupa'nın süregelen rekabetin boyutlarına ulaşamaması son tahlilde kapitalist dünyadaki kaçınılmaz iç çelişmeleri daha da şiddetlendiriyor. ABD'deki ekonomik krizin kısa vadede kolayca atlatılamayacağını belirten uzmanlar, Japonların bir süre daha otomotiv sanayisinin yanı sıra elektronik ve hassas aletler piyasasında da üstünlüklerini sürdüreceğini öngörüyor.

Bugünkü durum nedeniyle Batı Avrupalılar Japonya'nın bu dallarındaki üstünlüğünü bir "Sarı tehlike" olarak nitelerken, Amerikalılar "Otomotivde Pearl Harbor baskını" deyimlerini kullanıyorlar.

Bilim ve teknikteki son gelişmeler

Kontrollü duraklama ve su yüzüne çıkma olanağı veren dalgıç teneffüs cihazı

Bir İngiliz firmasının geliştirdiği güvenli dalma yöntemi ile kontrollü su yüzüne çıkma ve belirli aralıklarla bekleme olanağı doğduğundan, dalgıçları bekleyen en önemli tehlike hava ambolisi sorunu bir ölçüde çözümlenmiş oluyor. Yeni teneffüs cihazı dalgıcın sırtına takılıyor, bacak arasından geçen kayışlarla tespit ediliyor Sert plastikten imal edilmiş bir kutu görünümündeki cihaz iki kısımdan oluşuyor. Birinci kısımda hava tüpleri ikinci kısımda yedi adet "yüzdürme tüpü" bulunuyor. Bu tüplere dalgıç istediğinde hava doluyor, dolayısıyla su içinde yükseliniyor veya su dolarak böylece derine doğru iniliyor. İki kısım birbirine çelik kilitlerle bağlanıyor. Aygıt ayrıca zorunlu su yüzüne çıkmalarda dalgıcı sırt üstü başı su üstünde kalacak şekilde tutuyor. Bu da baygın bir dalgıca boğulmama şansını tanıyor.

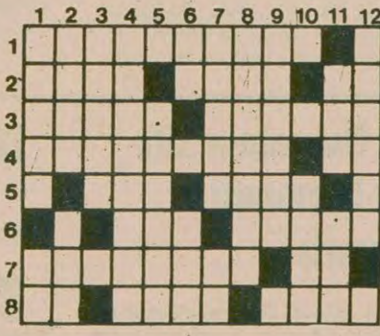
Her dilde konuşan tercüman yapıldı

İlk elektronik tercüman Avrupa'da da pazara sürüldü. Beş yıl önce günlük hayatımıza giren ve cepte taşınabilen elektronik hesap makinelerinin aksine bu gerçek bir el bilgisayarı. Görünüşü elektronik hesap makinesine hayli benziyor. Başlıca farkı: Hafızasında 7.500 kelime bulunması. Tuşlara basarak herhangi bir kelimenin istediğiniz dilde karşılığını bulabilirsiniz.

Aygıtın arkasında her zaman lazım olabilecek 50 cümlenin otomatik tercümesini ekran üstüne yazan bir kod bulunuyor. Örneğin "Lütfen hesabı getirir misiniz?" diyeceksiniz. Kod yardımıyla ekrandan okunsun yeterli. Klavye sayesinde önceden hazırlanmadan dilediğiniz dilde de konuşabilirsiniz. Herkes tercüme edilmesini istediği cümleleri harf harf kelime kelime tuşluyor. Aygıt çok titiz; söylenişi aynı, fakat yazılışı farklı kelimelerle karşılaştığında üç ayrı ihtimal hazırlıyor.

Yetkililer bunun 10 yıl sonra gerçekleşeceği sanılan cep bilgisayarlarının ilk adımı olduğunu belirtiyorlar. Cep tercümanları için Amerikan ve Japon yapımcılar sıkı bir rekabete giriştiler bile.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Adını bir ırmaktan alan bir Anadolu efsanesi. 2) Büyük ve süslü çadır- TERSİ keşmekeş, karışıklık- Bir harfin okunuşu 3) Açlığa çok dayanıklı olan bir sürüngen hayvan- TERSİ az çok saf ve kristalleşmiş silis minerallerine denir 4) Ortadoğu'da büyük bir yarımada- Mililitrenin kısa yazılışı 5) TERSİ merkezi Doğu Berlin'de olan ve Türkiye'ye yönelik faaliyetlerde bulunan siyasi parti- TERSİ Ortaçağda Avrupalı derebeylerin oturdukları, su dolu hendeklerle çevrili kaleler. 6) Arka, geri- TERSİ dans ve müziğin birleştirildiği eski bir sahne gösterisi 7) TERSİ Mardin'in bir ilçesi- İskambilde birli 8) Desilitrenin kısa yazılışı- Bir petrol rafinerimiz- Emreden.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) İki dağ arasında kalan dereboyu, vadi- Kimyada Neodim'in simgesi 2) Hoş kokulu bir bitki- Bir uzaklık ölçüsü birimi 3) TERSİ ördek, güvercin gibi hayvanların yavrularının civcivlikten sonraki durumu 4) TERSİ engelleyici olan fakat ortadan kaldırılması genellikle mümkün olan şeyler için denir (iki kelime) 5) Bir suni gübre çeşidi 6) Ses ya da sahiplik- TERSİ üst karşıtı 7) Bir tür kızartma et yemeği- TERSİ bir işaret sıfatı 8) Atletizmde en uzun koşu 9) TERSİ Lockheed rüşvet olayına karıştığı için istifa eden Japon Başbakanı 10 TERSİ İngiltere ile Fransa'yı ayıran deniz 11) Kayaların ufalanmasından oluşur- İsyan eden, başkaldıran 12) Eti lezzetli olan bir av kuşu.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Batak-Esinti 2) Otoban-İmi 3) Şok-Tertibat 4) Brahms-Os-Fi 5) İletim 6) Şe-Arizona 7) İlik-Bej-zaS 8) Kap-Vasiyet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Boş beşik 2) atoR-Ela 3) Tokat-İp 4) Ab-Ak. 5) Katmer 6) neS-ibA 7) izeS 8) Sitoloji 9) imiseN 10) niB-Taze 11) Afi-At 12) İltimas.

Zonguldak'tan okuyucumuza cevaplar

sorular ? cevaplar

ULTRA-EMPERYALİZM

SORU Ultra-emperyalizm nedir?

CEVAP Bazı burjuva iktisatçıları ve oportünistler kapitalizmde tekelleşmenin gittikçe hızlanmasına ve çok uluslu tekellerin ortaya çıkmasına bakarak şu tezi ortaya attılar: Bu gelişme en sonunda birkaç en iri çok uluslu tekelin tüm emperyalist sisteme ve dünyaya hakimiyetiyle sonuçlanacak, bu birkaç çok uluslu tekel de aralarında barışçı bir şekilde dünyayı bölüşüp hakimiyetlerini sürdürecekler. Birkaç çok uluslu tekel, dünya hakimiyetini ele geçirip "ultra-emperyalizm" aşamasına varınca artık tekeller arası rekabetten doğan savaşlara da lüzum kalmayacaktır.

İşte bu teze "ultra-emperyalizm" teorisi denmektedir. "Ultra-emperyalizm" teorisinin en tanınmış savunucusu Alman düşünürü Kautski'dir. Lenin, Kautski'nin "emperyalizmin 'ultra-emperyalizm' aşamasına varacağı ve bu şekilde emperyalist savaşlara da gerek kalmayacağı" şeklindeki fikirlerini şiddetle eleştirmiştir. Lenin emperyalist tekelleşmenin ve çok uluslu tekellerin varlığının emperyalist rekabeti ortadan kaldırmayacağı, tam tersine bu rekabeti daha da şiddetlendireceğini savundu. Lenin'e göre tekelleşme rekabetin bir sonucuydu, aynı zamanda rekabeti artıran ve şiddetlendiren bir olguydu. Lenin dünyanın paylaşılmasının ve pazarların, hammadde kaynaklarının bölüşülmesinin tamamlanmasından sonra artık paylaşılmamış yeryüzü parçası kalmayınca emperyalist tekellerin ve bu tekellerin hizmetindeki devletlerin birbirlerinin alanlarına el atacaklarını ve bunun sonucu olarak da aralarında kapışma çıkmasının kaçınılmaz olduğunu vurguladı. Emperyalistler arasındaki rekabetin en sonunda kaçınılmaz bir şekilde emperyalist paylaşım savaşlarına yol açacağını söyleyen Lenin'in bu görüşleri hayat tarafından doğrulandı. Birinci Dünya Savaşı ve daha sonra İkinci Dünya Savaşı emperyalist tekeller arasındaki rekabet yüzünden patlak verdi.

Günümüzde de sosyal-emperyalist Rusya'nın dünyayı yeniden paylaşma talebi ve rakiplerinin sömürü alanlarına el atması yüzünden yeni bir dünya savaşı tehlikesi ortaya çıkmıştır. İşçi sınıfı ve devrimcilerin görevi bu gerçeği görmek ve saldırgana karşı hazırlanmaktır.

RADİKAL

SORU Radikal nedir?

CEVAP Herhangi bir değişiklik yapmak için köklü önlemler alınmasını önerenlere "radikal" denir. "Radikal"in sözlük karşılığı olarak "köktencilik" kullanılabilir. Türkiye'de siyasi dilde "radikal" kelimesi daha çok ordu içinde örgütlenen darbeciler için kullanılmıştır.

Ancak "radikal" olmak muhtevadan kopuk olarak ele alınmamalıdır. Herhangi bir siyasi güç halktan ve tarihin ilerlemesinden yana radikal tedbirlerden yana ise bu iyi bir şeydir. Ama gerici yönde de radikal olunabilir, halkı bastırmak için de radikal olunabilir. Herhangi bir faşist parti de radikal olabilir. Bunların radikalliği iyi değil, kötü bir şeydir.

Karakol Kafası ve Demokratik Anlayış

(baştarafı 1. sayfada)

gerçeğe dayanmak, terör odaklarına karşı kesin bir tutum almak, sorunun çözümünde halka güvenmek olmuştur. Bu siyaset, hem Moskova'nın kışkırttığı hem de MHP'nin yönettiği terör odaklarına karşı başarılı olabileceğini defalarca kanıtlamıştır.

Polisin yetkilerini istediğiniz kadar arttırınız, yüzlerce panzer, makineli silah, en modern telsizler alınız, gene bu kanlı gidişi durduramayacaksınız! Çünkü sorun, karakol kafasıyla ve zaptiye tutumuyla çözülemeyecek kadar çetrefillidir!

Devlet cinayet işleyenleri aramak, bulmak ve "konuşturmak" için binlerce görevliyi seferber etmekte, milyarları harçamakta, fakat bu terör örgütlerini açığa çıkaracak insanlar kendisine başvurduğu zaman, kapıyı yüzlerine kapamaktadır. Ali Yurtaslan, ülkücü örgütlerce yokedilme tehlikesi içinde devlete başvurmuş fakat ortada bırakılmıştır. Ne ilginçtir, daha önce itirafta bulunan Ömer Tanlak da, ilkönce devletin kapasını çalmış, ancak ilgilenilmediği ve korunmadığı için Türkiye İşçi Köylü Partisine gelmiştir. Devletin yapmak istemediğini, TİKP yapmaktadır.

Terör örgütlerinin kirli çamaşırlarını ortaya dökmek isteyenler, devlete güvenmiyorlar, fakat Türkiye İşçi Köylü Partisine güveniyorlar. Bu işte devlet açısından bir sakatlık vardır. İktidarlar, bugüne kadar terör odaklarından birine kanat germişlerdir. CHP, Moskovacı terör örgütlerini koynuna almış, AP ise MHP'nin cinayet şebekelerine devletin en mahrem yerlerini açmıştır. Bu durumda, Ömer Tanlaklar, Adnan Özçiftçiler, Ali Yurtaslanlar ve sırada olan diğerleri, nasıl güven duyacak ve devlete başvuracaklardır. MHP'nin cinayet örgütlerinin kara listesine girmeyi göze alan ve herşeyi anlatacak daha onlarca, hatta yüzlerce insan vardır, fakat bunlar kime gideceklerdir? Hepsi de teşkilat içindeki deneyleriyle biliyorlar ki, polise başvurdukları zaman belki de kapıyı onlara MHP'ye bağlı bir "görevli" açacaktır. Ya da daha sonraki aşamalarda böyle bir görevliye toslayacaklardır. Canlarını pazarda bulmamışlardır.

Niçin böyle oluyor? Devlete düşen görevi, bugün niçin Türkiye İşçi Köylü Partisi yapmak zorunda kalıyor? Bu, ne zamana kadar böyle devam edebilir?

Bir kere devlet, terör odaklarının adını cesaretle belirlemek, onların kendi içindeki yuvalarını temizlemek, hem güvenlik örgütünü hem de silahlı kuvvetleri terör odakları konusunda eğitmek ve doğru anlayışlarla donatmak zorundadır. Bunu başarmak, ancak açık siyasetlerle olur. Devlet, en başta terör odaklarını gökyüzündeki esrarengiz merkezler olarak göstermeye son vermelidir. Onların devlet örgütündeki mevzilerini dağıtmanın şartı da budur.

İkincisi, terör örgütleri ile halk arasına kesin bir sınır çekilmelidir. Bugün benimsenen "Balığı yakalamak için suyu kaynatma" anlayışı, yangının üzerine benzin dökmektir. Canileri yakalamak iddiasıyla halka baskı yapmak, onlarca yeni terör eyleminin tohumlarını serpmekle birdir. Nitekim böyle olmaktadır. Belki birkaç tanesi yakalanmakta, fakat teröre karşı mücadelede en sağlıklı güçler, yani halk karşıya itilmektedir. Sonuç, devletin bir körebe gibi karanlığa saldırması ve kendisini alayla seyredenleri yakalamak için boşuna koşturmasıdır.

Demokrasiye gerçekten sarıldığınız zaman, sorun şu kadar basittir:

Karakol kafasına son verilmelidir!

Gerçekler cesaretle saptanmalıdır!

Halkın desteğini kazanmak için özgürlük siyaseti ilan edilmeli ve uygulanmalıdır!

Cinayetlere asli fail olarak katılmayıp pişman olanlar, bildiklerini anlattıkları takdirde korunmalı, böylelerinin can güvenlikleri sağlanmalıdır!

Kabaca bu siyasetler benimsendiği zaman, terör örgütlerinin çorap söküğü gibi çözüldükleri görülecektir. Ancak bunları yapabilmek için, Türkiye İşçi Köylü Partisi örneğinde olduğu gibi, her iki terör odağıyla da girdiniz çıktınız olmamalı, onlara karşı kesin ve kararlı bir tutum almalısınız.

İstanbul'un bazı semtlerinde gazetemizin satışı engellendi

İSTANBUL (ÖZEL)

GAZETEMİZİN dünkü sayısının İstanbul'un çeşitli semtlerdeki satışı güvenlik kuvvetleri tarafından engellendi. Gazete satan 11 kişi haksız gerekçelerle gözaltına alındı.

Esenler semtinde Aydınlık satan dört arkadaşımız, bir MHP'linin "Silahlı bir grup bildiri dağıtıyor" ihbarıyla gözaltına alındılar. Böyle bir ihbarın hiç bir gerçek yanının olmadığının görülmesine rağmen, gözaltına alınan dört arkadaş Bakırköy Emniyet Amirinin talimatıyla bir gece Esenler Karakolunda gözaltında tutuldular ve daha sonra Birinci Şubeye sevkedildiler.

Ümraniye'nin Çakmak Mahallesinde de gazetemizi satan yedi arkadaşımız, sudan bir bahane ile gözaltına alınarak Ümraniye Karakolunda bir gece tutuldular.

Aynı şekilde, Haydarpaşa Garında ve Beşiktaş'ta da gazetemizin satışı güvenlik kuvvetleri tarafından engellenmek istendi.

CHP eski senatörü Mehmet Feyyat: "Çıkartılacak yasalar ihtiyaca cevap vermiyor"

İSTANBUL (ÖZEL)

CHP eski Senatörlerinde ve eski savcı Mehmet Feyyat dün Adliye Sarayında bir basın toplantısı düzenleyerek Ecevit-Demirel görüşmesinden sonra çıkarılması için anlaşılan yasalar bugünkü ihtiyaçlara cevap vermiyor dedi.

Mehmet Feyyat çıkarılmak istenen kanunlarla Cumhuriyet savcılarının görevlerinin polise devredildiğini söyleyerek savcı yaptıklarını, oysa savcıların esas görevinin soruşturma olması gerektiğini belirtti.

KAYIP— Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.

HANİFİ [illegible]

Kardeşimin...

(Baştarafı 3. sayfada)

şifte bulunduğu halde beraat ettirilmiş. Savcılığın da, tehdit altında bulunduğundan cezayı tekrar araştırıp mahkeme için bir çabada bulunmadığı söyleniyor.

Öte yandan Turgut Demirkaya'nın babası Tevfik Demirkaya ve kardeşi Ferah Demirkaya, Jandarma Yüzbaşısı Taci Sunar'a darp ve hakarette bulunmalarına rağmen herhangi bir hüküm giymeden olay örtbas edildi. Bütün bu beraat ve tecil kararlarını verenin Asliye Ceza Mahkemesi Hakimi Turgut Demirağ (Sicil no: 17443) olduğu da edinilen bilgiler arasında.

MHP'li komandolar, CHP'li bir yurttaştan haraç istediler

İSTANBUL (ÖZEL)

MHP'li komandolar Gaziosmanpaşa'da haraç alma ve tehdit faaliyetlerini yoğunlaştırdılar.

MHP'li komandolar geçtiğimiz günlerde Kemal Haşhaş adlı CHP'li bir yurttaştan 30 bin lira haraç istediler. Gaziosmanpaşa'da kahvesi olan Kemal Haşhaş olayı Emniyete bildirdiğini ve komandolara bu parayı vermeyeceğini söyledi.

Komandoların Gaziosmanpaşa'da etkinlik sağlamak için dışarıdan otübüslerle her gün adam getirttikleri, bu adamları vasıtasıyla baskılarını sürdürdükleri öğrenildi. MHP'lilerin 34 N 6613 plaka numaralı orta boy bir belediye otobüsüyle gelip gittikleri tespit edildi. Bu otobüs komandoları MHP İlçesi önüne getiriyor, akşamları ise alıp götürüyor.

Dörtyol Emniyet...

(Baştarafı 3. sayfada)

önünde Recep Yılmaz adlı bir kişi tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Olaydan yarım saat sonra yakalanan sanık Recep Yılmaz'ın cinayeti görüş ayrılığı nedeniyle işlediğini söylediği bildirildi.

ADANA'DA BİR TEKNİSYEN YARALANDI

Adana'da Cumali Ergüder adlı bir YSE teknisyeni dün sabah 7.30 sıralarında Bakım Yurdu Caddesinde kimlikleri belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısına uğrayarak ağır yaralandı. Kaçan saldırganların aranmasına başlandı

ÇORUM'DA BULUNAN CESET

Çorum'un eski ekin yolu üzerinde geçtiğimiz hafta bulunan cesedin Osmancık'ın Obruk köyünden Mustafa Bilge'ye ait olduğu saptandı.

Alınan bilgilere göre 22 Temmuzu 23 Temmuza bağlayan gece sahur zamanı evinin kapısının çalınması üzerine kapıyı açan Mustafa Bilge maskeli üç kişi tarafından kaçırılmıştı. Meşrubat dağıtan bir kamyonda işçilik yapmakta olan Mustafa Bilge bazı olaylar sonucu evini terkederek kayınpederinin Kapaklı Bağları mevkiindeki evinde oturmaktaydı.

Ceset üzerinde yapılan incelemede kafa kısmının ezildiği bir kulağının kesilmiş olduğu işçinin işkence yapıldıktan sonra öldürüldüğü saptandı.

MARDİN'DE İKİ ER

Önceki gece saat 01.00 sıralarında Mardin'in İdil ilçesinden Midyat'a gitmekte olan jandarma aracına ateş açıldı. Açılan ateş sonucu Rıfat Tunçbilek ve Muhittin Tunç adındaki erler olay yerinde can verdiler. Olaydan sonra kaçan teröristlerin yakalanabilmesi için tüm bölgede geniş çapta bir operasyona başlanıldı.

BİLECİK'TE TARANAN LOKAL

Önceki gece Urfa'nın Bilecik İlçesindeki memurlar lokalinin taranması sonucu yaralanan Mehmet Hüsnü Korkmaz adlı bekçinin de tedavi altına alındığı devlet hastanesinde ölmesi üzerine olaydaki ölü sayısı 3'e yükseldi.

İlgililer olay sırasında ölen ancak kimliği belirlenemeyen kişinin Mehmet Zeki Fahibaba adlı bir vatandaş olduğunun anlaşıldığını yaralıların tedavi edilmeleri için Gaziantep Devlet Hastanesine götürüldüklerini açıkladı.

Bu arada olaya karıştığı belirlenen 10 kişi güvenlik kuvvetlerince yakalanarak gözaltına alındılar. Olaydan sonra ilçede sıkı güvenlik önlemleri alındı ve ilçeye takviye güvenlik kuvvetleri getirildi. Bu arada herhangi bir sabotaj olayını önlemek için Birecik köprüsü iki yönden giriş kontrol altına alındı.

MARDİN'İN HASANKEYF KASABASI BELEDİYE BAŞKANININ ŞOFÖRÜ ÖLÜ BULUNDU

Makam otomobiliyle Siirt'in Batman ilçesine giderken üç gün önce kaybolan Mardin'in Gercüş ilçesi Hasankeyf kasabası Belediye Başkanı İsmail Zemin'in şoförü Haydar Işık, dün sabah tabancayla öldürülmüş olarak bulundu. Sıkıyönetim Komutanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanı İsmail Zemin üç gün önce sabah makam otomobiliyle yanında zabıta memuru Refik Taş ve şoförü Haydar Işık olduğu halde Batman'a gitmek üzere Hasankeyf'ten ayrılmıştı. Makam otomobili daha sonra Batman'ın Tırnıs Köyü yakınlarında terkedilmiş olarak bulunmuştu. Siirt Valisi Tevfik Başakar, makam şoförü Haydar Işık'ın cesedinin otomobilin terkedildiği yörede bir tarlada bulunduğunu söyledi. Siirt Valisi, Hasankeyf Belediye Başkanı İsmail Zemin'le zabıta memuru Refik Taşın'ın bulunabilmeleri için bölgede yoğun aramalara devam edildiğini bildirdi.

DİYARBAKIR'DA 2 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Çermik'in Tepe Mahallesinde Hüseyin Arpacı'ya ait bir evi basan biri kadın beş kişi ev sahibini ağır yaraladı, karısı Fatma Arpacı'yı ise öldürdüler. Olaydan sonra kaçan Ahmet, Cuma, Hıdır, İdris ve Fatma İpek adlı aynı aileye mensup kişilerin yakalanması için aramalara başlandı.

Silvan'da evinin önünde oturmakta olan Abdurrahman Yanık adlı bir yurttaş, kimliği belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısı sonucu öldü. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

SİVEREK ADLİYE MÜBAŞİRİNİN EVİ KURŞUNLANDI

Siverek Adliyesinde görevli mübaşir Nebi Cirit'in evi kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından otomatik silahlarla tarandı. Olay sırasında evde bulunan Nebi Cirit'in 18 yaşındaki oğlu Fahrettin Cirit kolundan yaralandı.

Erzincan'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

zeteyi almayınca, 'Sen de komünistsin, Aydınlık okuyormuşsun' diyerek saldırmak istediler. Daha sonra da polislere haber vererek, 'Bu bizim gazete satışımızı engelledi' diye şikayette bulundular. Erdal Koç, Çarşı Karakolunda görevli polis memuru Nuri ve Komiser Muavini Nevzat tarafından karakola götürülerek dövüldü. Polisler Erdal Koç'a, 'Ulan, niye gazete satışını engelliyorsun? Biz burada Hergün gazetesi sattırırız, Aydınlık gazetesi sattırmayız' diyerek tehdit ettiler.

Ayrıca 27 Temmuz 1980 günü saat 16.00 sularında Çarşı Karakolunda görevli polisler Trabzon Kahvesinde oturan vatandaşları ayağı kaldırarak sıra dayağına çektiler. Polisler, kahveciye, 'Ulan sen burada komünistleri, anarşistleri barındırıyorsun, topluyorsun, Aydınlık okuyorsun' diyerek tehdit ettiler. Daha sonra, kahvede bulunan 20 kadar vatandaşı toplayıp karakola götüren polisler, karakolda da aynı tehditleri savurup dayak attılar. Vatandaşlara, 'Bundan sonra hep böyle olacak' diyerek gözdağı vermeye çalışan polislerin başında Çarşı Karakolunda görevli olan uzun boylu, zayıf, kır saçlı polis memuru Celal bulunuyor.

Olayla ilgili olarak TİKP Erzincan İl Örgütü bir basın bildirisi yayınlayarak olayı ve polisin bu kanunsuz tutumunu protesto etti. Ve görevliler hakkında soruşturma açılmasını istedi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi basın bildirisinde olaylar özetlendikten sonra şöyle deniliyor:

"Şimdi soruyoruz:

1— Ne zamandan beri yasal bir günlük gazetenin okunması polisin iznine tabidir?

2— Bu görevliler devletin güvenlik görevlisi mi, yoksa bir partinin militanları mıdır?

3— Ülkenin en fazla birliğe, barışa ve huzura ihtiyacı bulunduğu bu dönemde, böyle yanlı görevlilerle huzurun ve birliğin sağlanması mümkün müdür? Bu tür insanlar barışın, huzurun sağlanmasına değil, aksine bozulmasına hizmet ederler.

"Ülkemizin son aylarda yaşadığı acı deneyler, bunu açık bir şekilde gösteriyor. Bu gerçeğin kavranması için hepimizi acıya boğacak yeni olayların çıkması beklenmemelidir. Ve görevini kötüye kullanan bu görevliler hakkında vakit geçirilmeden soruşturma açılmalıdır."

ABD...

(Baştarafı 3. sayfada)

Amerikan Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, Etyopya'nın Amerikan mallarını devletleştirmesinden ötürü doğan 30 milyon dolarlık borçlarını ve bir önceki hükümetten devralınan 4,5 milyon dolar tutarındaki askeri borcunu ödememesi ve insan haklarını çiğnemesi yüzünden ikili ilişkilerin kopma noktasına geldiği görüşündeler.

Öte yandan, Washington yönetimi, Etyopya cuntaşının sürekli olarak Amerikan aleyhtarı açıklamalar yapmasını da kınıyor.

Ecevit...

(Baştarafı 3. sayfada)

lan sözün de bazı çevrelerce kasıtlı olarak yanlış yorumlanmaya ve yansıtılmaya çalışıldığını söyleyerek, demokrasiyi yaşatabilmek için ölümü de göze alabileceklerini söylediğini belirtti

CUMHURBAŞKANLIĞININ AÇIKLAMASI

Öte yandan Cumhurbaşkanlığı Bakın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği de basında yer alan haberlerle ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:

"Bugünkü basında Silahlı Kuvvetler Komutanları tarafından Cumhurbaşkanı Vekiline bir uyarı metni verildiği ve Cumhurbaşkanı Vekilinin de, 24 Temmuz 1980 tarihinde iki liderle yaptığı görüşmede bu hususu, kendilerine ifade eylediği yolunda bazı haberlere rastlanmıştır.

"Ne Silahlı Kuvvetler Komutanları tarafından Cumhurbaşkanı Vekiline yazılı bir uyarı metni verilmiş, ne de Cumhurbaşkanı Vekili, Başbakan ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ile yaptığı görüşmede böyle bir beyanda bulunmuştur."

İçel Valisi: "Terör örgütlerinin pilot bölgesi Tarsus'u biz de pilot bölge seçtik"

İÇEL (ÖZEL)

İÇEL Valisi Fahri Öztürk "Terör örgütleri Tarsus'u pilot bölge olarak seçmişlerdir. Bu nedenle devlet olarak biz de bu örgütlere karşı Tarsus'u pilot bölge seçmiş bulunuyoruz" dedi.

Vali Öztürk, Tarsus'un pilot bölge seçilmesi tekliflerinin Bakanlıkça kabul edilmesi üzerine yaptığı basın toplantısında Bakanlıktan bazı isteklerinin olduğunu söyleyerek "Polis kadrosunun 150 polis ve 15 amirle takviyesi, 15 otomatik tüfek, 150 tabanca, 5 çelik yelek, 1 dedektör, 3 panzer gibi polisimizin gücünü artırıcı ihtiyaçlar konusunda Bakanlık olumlu tutum almıştır ve bunlar peyderpey kentimize gelmektedir" dedi.

Suçu üstlenmeyen Mehmet'in karısı dağa kaldırıldı

ERDEM Şenocak'ın genel merkeze girmesinden sonra, şahitlerin yıldırılması amacıyla ona bağlı bir tim kuruldu. Bu timle birçok şahit tehdit edildi. Üç, dört şahit öldürüldü. Şimdi öldürülen şahitlerin kim olduğunu hatırlamıyorum. Bunlar o sıradaki gazetelerde yayınlanmıştı. Biz hukuk masasında çalıştığımız için ülkücülerin davasında kimlerin şahit olduğunu doğal olarak biliyorduk. Bir de bakıyorduk ki, gazetelerde bunların öldürüldüğü haberleri yer alıyor. Bu şekilde şahitlerin bizim tim tarafından öldürüldüğünü anlıyorduk.

Şahitlerle ilgili emirleri veren Erdem Şenocak ve Şevkat Çetin idi. Bu timde kimlerin görev aldığını da bilmiyorum. O sırada Erdem'le aramızda bazı anlaşmazlıklar olduğu için Seyranbağları'ndaki evden ayrılmıştı. Şevkat Çetin'le birlikte Keçiören'de bir evde kalmaya başlamıştı.

AYDIN EFETÜRK CİNAYETİNİN ŞAHİTLERİ TEHDİTLE İFADE DEĞİŞTİRDİLER

ÜZERİNDE en çok durduğumuz davalardan biri Arif Görünmez'in davasıydı. Bu davanın şahitlerini tehdit etmek için Kırıkkale'ye gittik. Burada davanın kadın şahitlerinden biri vardı. Kocası makine mühendisiydi. Sonunun kötü olacağını söyleyerek tehdit ettik.

Bu davanın şahitleri mahkemede ifade değiştirdiler. Tehdit ettiğimiz şahit de mahkemede, "Biz polis baskısı altında Arif Görünmez hakkında ifade verdik. Şimdi vicdan azabı çekiyoruz. Arif katil değildir" şeklinde ifade verdi.

Ayrıca bu davada iki tane yalancı şahit bulduk. Bunları öldürülen Aydın Efetürk'ün evinin altında oturuyor gösterdik. Bunların ikisi de orman mühendisiydi. Bunlardan biri Manisa'da mı ne bulunuyordu. Oradan getirttik. Bu şahıslar da MHP'liydi. Esasında bunlar olayla ilgili hiç bir şey görmemişlerdi. Fakat kendilerini ikna ettik. Bunlar mahkemede, "Biz vuranı gördük. Kesinlikle bu şahıs değildir" dediler ve Arif'in eşgalinden farklı eşgal bildirdiler.

Şahitlerini tehdit ettiğimiz ikinci dava Mustafa İpek'in davasıydı. Mustafa İpek'in davası Yargıtaydan döndükten sonra bu davanın şahitleri tekrar dinlenecekti. Şahitlerden birini tehdit ettik. Bu şahit daha önce verdiği ifadeden farklı bir ifade verdiği için mahkemede tutuklandı. Daha sonra tehdit edildiği için ifadesini değiştirdiğini söyledi. Fakat tehdit edenleri tanımadığını anlattı.

Bu adam tutuklanıp cezaevine gönderildiği zaman ben de cezaevindeydim. Yirmi gün hapis yattı. Bu sırada ben adamla konuştum. Bana kendisini tehdit edenleri tarif etti. Birinin Erdem Şenocak, diğerinin de Ramazan Tur olduğunu çıkardım. Mustafa İpek Balgat katliamı davasından yargılanıyordu.

AVUKAT MİKAİL ERK'İN BÜROSUNDA ŞAHİT TEHDİT EDİLİYOR

BAHÇELİEVLER'deki bir banka soygunundan dolayı yatmakta olan Ercüment Dağıştanlılar'ın kurtulması için de şahitler tehdit edilmiştir. Bu olayda Oran Sitesinde arabası gaspedilen şoför, Av. Mikail Erk'in Ulus'taki Modern İşhanındaki yazıhanesine getirilerek kendisiyle konuşulmuştur. Bu şoför, Çankaya'da Farabi Taksi'de çalışıyordu. Burada ne şekilde ifade vereceği anlatılmış, aksi taktirde öldürüleceği söylenmiştir. Bu tehdidi yapanlar Erdem Şenocak ve Fatih Kirişçioğlu idi. Ayrıca Av. Mikail Erk de oradaydı. Şahidin bu tehditten sonra nasıl ifade verdiğini bilmiyorum. Fakat herhalde istediğimiz şekilde ifade vermiştir.

İKİ ÜLKÜCÜNÜN ÖLDÜRÜLMESİNİ İLGİSİZ İKİ KİŞİNİN ÜZERİNE YIKTIK

9 Ekim 1978'de Hamamönü'nde Doğumevi karşısında iki ülkücü öldürüldü. Bunlardan birinin adı Yusuf'tu. Bu davanın da şahitlerini tehdit ederek, olayla ilgisi olmayan iki kişinin sırtına suçu yükledik. Tehdit edilen şahitler dört, beş kişiydi. Bunlardan isimlerini hatırladıklarım, Halil İbrahim ve Esat'dı. Bir tanesi de kızdı. Tehdit edenler ise, o dönemde Cebeci-Dörtyol'un illegal başkanı Necati İlgün, Abidinpaşa'nın illegal başkanı Mustafa Mercan ve Cebeci-Dörtyol'un illegal ikinci başkanı Muzaffer'di. Cebeci-Dörtyol'un başkanı Ümit Ölmez o sırada içerde olduğu için başkanlığa Necati bakıyordu.

Bu şahitler üç defa ifade değiştirdiler. Poliste verdikleri ifadede gözaltına alınan şahıslar için, "katil bunlardır" dediler. Savcılıkta bunlar değil diye ifade verdiler. Kendilerini tehdit ettikten sonra mahkemede tekrar ifade değiştirdiler ve yine "katil bunlar" dediler. Mahkeme bunlardan birini bu ifade değişikliği üzerine tutukladı. Tutuklanan zannederim Halil İbrahim adlı şahıstı. Bir müddet yattı çıktı. Fakat korkusundan tehdit ile ifade değiştirdiğini söyleyemedi.

Sonuçta, şahitlerin "katil bunlardır" dedikleri şahıslar büyük cezalar aldılar. Zannedersem iki tanesi müebbet aldı. Diğerlerinin ne ceza aldıklarını hatırlamıyorum. Bu ceza alanlardan birinin adının Ali olduğunu hatırlıyorum.

SUÇU ÜSTLENMEYEN ŞAHSIN KARISINA TECAVÜZ ETTİLER

KAYAŞ'tan Arif Çok isimli bir şahıs yedi kişiyle beraber cinayet suçundan yargılanıyordu. Arif Çok, bu davada yargılanan Mehmet Aktepe isimli zavallı bir şahsa cinayet suçunu kabul etmesi için baskı yaptı. Mehmet cezaevinde dövüldü. Fakat baskılara rağmen suçu önceleri kabul etmedi.

Daha sonra Erdem Şenocak'ın emriyle bu şahsın karısı dağa kaldırıldı ve tecavüz edildi. Bu tecavüz olayı sırasında bir ara Mehmet suçu kabul etti. Kadın cezaevine gelerek suçu kabul etmesi için kocasına baskı yapıyordu.

Fakat daha sonra Mehmet savcılığa ifade vererek olanları anlattı ve devrimcilerin koğuşuna geçti. Böylece Arif Çok'lar ceza yemekten kurtulamadı. Bu olay dava dosyasında mevcuttur. Fakat tecavüz olayı yoktur.

Kadın sonra kocasından ayrıldı.

Bunların dışında Balgat katliamı sanıklarından Mustafa Pehlivanlı'nın araba gaspı ile ilgili olarak Haymana'da bir kişi tehdit edilmiştir. Kendisine dayak atılmıştır ve yaralanmıştır. Bu olay da şikayet konusu olmadı. Zannedersem bu şahıs da mahkemede istenen ifadeyi vermiştir.

Şahitlerin yanısıra şikayetçileri de tehdit ettiğimiz oluyordu. İbrahim Yazıcı adlı bir ülkücü vardı. Sonradan 14 yıl ceza aldı. Bu bir şahsı yaralamıştı. Bu şahıs, "Beni yaralayan İbrahim Yazıcı'dır" demişti. Sonradan bu şahsın Samsun'da olduğunu öğrendik ve Samsun teşkilatı aracılığıyla kendisini ve ailesini ölümle tehdit ettik. Bu olaydan sonra mahkemede ifadesini değiştirdi.

Arif Görünmez'in davasında şahitleri tehdit etmenin yanısıra, mahkemeyi yanıltmak için sahte bildiri de yayınladık. Bu bildiriyi Aydın Efetürk'ün daha önce kaldığı Trabzon'da dağıttık. Bildiride Efetürk'ün öldürülmesini Maocu-Leninci çatışması olarak gösteriyorduk. Trabzon'da dağıtılan bu bildiriyi mahkemeye delil olarak verdik. Mahkeme ciddiye almadı.

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın, Milliyet, Politika, Son Havadis, Hürriyet, Tercüman, Hergün, Cumhuriyet

Devlet içinde yuvalanmış faşist odaklar ve faşist bir darbenin uluslararası desteği basının son günlerde yoğunlaştığı en önemli konulardan biri. Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinin köşe yazılarında konuya ilişkin şu satırlara yer veriliyor:

Çetin Altan: Sağ diktalar döneminin sonuna doğru

Çetin Altan Milliyet'teki köşesinde "Sağ diktalar döneminin sonuna doğru" başlıklı yazısında şunları belirtiyor:

"Amerika Ortadoğu ve Yakın Doğuda sağ diktaların kendisi için yararlı bir gelecek hazırlayamayacağının bilincindedir. Diktatör olmadığı halde koyu bir sağ politikada inatlaşan İsrail'in Başbakanı Sayın Begin'den dahi hiç mi hiç hoşnut olmadığını her fırsatta bağıra çağıra söylemektedir.

"Bu bölgede şarklı bir sağ dikta Batıdan yüz bulamaz. Amerika'dan da sanıldığı kadar yüz bulamaz. Sovyetlerin ise bölgedeki etkisi azımsanmayacak ölçüdedir.

"Sağ diktalar dönemi artık sona erme devresindedir.

"Salazar'ı, Franko'su, Devrik Şah'ı, Somoza'sı, Bokassa'sı ile yapıları birbirinden değişik ülkeler dahi, başlarındaki despotlardan kurtulmaktadır.

"Yirminci yüzyılın sonuna doğru böyle bir konjonktür içinde, özellikle Orta ve Yakın Doğu, politikacı olarak sağ diktalara pey sürmek, uzun öngörülü bir hesap olamaz.

"Amerika da Sovyetler'in güvence kuşağı içinde on beş bin kilometre uzaktan taşıma suyla değirmen döndürülemeyeceğini anlamış gibidir.

"O nedenle de sağ diktalardan çok, Batı demokrasileriyle kolayca bütünleşebilecek açık rejimlerin ayakta tutulmasını yeğlemeye başlamıştır.

"Pentagon, kitlelerin tutmadığı sağ diktalar ve çürük ekonomilerle Sovyetler'in hudut bölgelerinde, Sovyetler'i barikade edemeyeceğini göremeyecek kadar akıl fıkarası değildir.

"Amerika'nın eskiden gösterdiği bu eğilim Üçüncü Dünya Savaşının önce o bölgelerde başlayacağı planlarına dayanıyordu. O nedenle sağ diktalara beş altı günlük bir zaman kazandırmakla, daha uygun olacağı kanısını besliyordu.

"Bu inancın Üçüncü Dünya Savaşı çıkmayınca, bir yığın çöküntü ekonomi yaratarak Sovyetler'e avantaj sağlamaya başladığı çoktan saptanmıştır.

"Orta ve Yakın Doğudan vazgeçtik, Amerika, Bolivya'daki son sağ darbeye dahi karşı çıkmak zorunda kalmıştır.

"Amerika sağ darbeleri tutar saplantısına çok da bel bağlamamalı. Bir bakarsın tutmayabilir de.

"Bu bir çıkar sorunudur. Ola ki sağ diktalar Amerika'ya artık yeterli çıkarı sağlayamamaktadır.

"Dünyada olup bitenlere bu açılardan bakmakta da yarar vardır.

"Ve ölmeden ölmüş olan devrik Şah bunun en somut örneklerinden biridir.

"İhtiraslar aklın önüne geçti mi, bir yığın zavallı insanla birlikte sahiplerini de sonunda perişanlıktan perişanlığa götürür."

Örsan Öymen: Anarşinin devletteki uzantıları...

Örsan Öymen ise Milliyet'te Anarşinin Devletteki Uzantıları başlıklı yazısında, "Terörün devlet içinde de örgütlendiği olgusunun bugün kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçek" olduğunu söyledikten sonra, Mehmet Ali Ağca gibi, Mamak Cezaevinden kaçırılan İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu'nun da, devletin hatta ordunun içinde sızan yandaşları vasıtasıyla kaçırıldığını belirtiyor.

Örsan Öymen şöyle diyor:

"Bu bilmece çözülmeden Türkiye'de teröre karşı hiç bir çözüm getirilemez... Yasa çıkartmak, yasa değiştirmek, havanda su dövmekten öteye gidemez. Devlet, her şeyden önce kendisini saran 'kara ahtapotun' kollarından kurtarılmalıdır.

"Bu yapılmadan 'devlet' sözcüğünü sabah akşam ağıza almak ve üzerine basa basa meydan okumak, devletle alay etmekten başka bir anlam taşımaz."

Cumhuriyet: Devlet içindeki faşist örgütlenme

Cumhuriyet gazetesinde Olayların Ardındaki Gerçek köşesinde, hükümetin silahlı sağa karşı tutumu eleştirilerek, azınlık hükümetinin sağı elinden geldiğince kanatlarının altında korumak yolunda direndiği belirtiliyor. Yazıda daha sonra şöyle deniyor:

"Oysa son günlerde cezaevlerinden üst üste kaçanlar, sağ kesimde devlet örgütlerinin içine kadar sızan derin bir faşist örgütlenme olduğunu yadsınamayacak biçimde ortaya koymuştur."

Kredi ve Yurtlar Kurumu Dairesinin Site Yurduna taşınmak istenmesi huzursuzluk yarattı

ANKARA (ÖZEL)

KREDİ ve Yurtlar Kurumuna bağlı Kredi Daire Başkanlığının Atatürk (Site) Öğrenci Yurduna taşınmak istenmesi çalışanlar arasında huzursuzluğa yol açtı. Çalışanlar bu kararın politik ve yanlı olduğunu söylediler.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına başvuran Kredi Dairesi çalışanları, Yönetim Kurulunun 27 Haziran 1980 gün ve 429/4415 sayılı kararı ile Kredi Dairesi Başkanlığının ikamet yerinin Atatürk Öğrenci Yurdu olarak değiştirildiğini açıkladılar. Çalışanlar, Sıkıyönetime başvurularında şöyle dediler: "Yönetim Kurulunun bu kararının yanlı ve politik olduğu kanısındayız. Çünkü Kredi Dairesi Başkanlığı Atatürk Öğrenci Yurduna taşındığında bölgeyi işgal etmis olan sağcı militanların baskılarına maruz kalınacağı, dolayısıyla huzursuzluğun artacağı, iş veriminin düşeceği, personelin işe gidiş dönüşlerde ve işlerini takip etmek isteyen büyük öğrenci kitlesinin can güvenliğinin ortadan kalkacağı açıktır."

Taşınmaya gerekçe olarak ekonomik nedenler gösterildiği, ancak Yenişehir Kız Öğrenci Yurdu düşük kapasite ile çalıştığı ve her yıl milyonlarca lira kira ödediği halde kapatılmadığını söyleyen çalışanlar, Sıkıyönetimden taşınma işlemini durdurması için girişimde bulunulmasını istediler.

TGS İstanbul Şubesi, anarşiye bulaşmamış partileri birliğe çağırdı

İSTANBUL (ÖZEL)

TÜRKİYE Gazeteciler Sendikası İstanbul Şubesi 25 Temmuz 1980 günü toplanan Genel Kurullarında alınan karar üzerine partilere birleşme çağrısında bulundu.

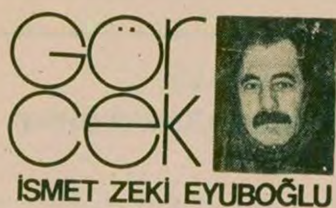
Terör ve anarşiye bulaşmamış partiler başta olmak üzere bütün Anayasal kuruluşlarla bir an önce demokratik hak ve özgürlükleri zedelemeden işbirliğine girmelerini tek tek partilerden isteyen TGS İstanbul Şubesi son günlerde doruk noktasına tırmanan terör ve anarşinin basın özgürlüğü ile basın emekçilerinin can güvenliğini ağır biçimde tehdit ettiğini bildirdi

TGS İstanbul Şubesinin partilere gönderdiği yazılı metinde "Kanlı katliamlar ve yurdun dört bucağında her gün işlenen siyasal cinayetlerin sanığı olarak yakalanan ve bağımsız yargı organları tarafından mahkum edilenlerin hangi örgütlerin üyeleri oldukları kamuoyunca bilinmektedir" denilerek işbirliği çağrısında bulunuldu.

TGS İstanbul Şubesi tarafından yayınlanan bildiride, başta Rusya ve ABD olmak üzere bütün emperyalistlerden kaynaklanan anarşiye karşı birlik olunması istendi.

KAYIP— Nüfus huviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Mustafa KARAAGA

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Öğrenmek

Sanatın hangi dalında olursa olsun başarının yolu öğrenmekten, öğrendiğini uygulamaktan geçer. Öğrenmeyi bilmeyen bilemeyen bir sanatçının başkalarına öğretebileceği bir nesne de yoktur. "İyi bir öğretmen olmak için iyi bir öğrenci olmak gerek" diyor Mao. Devlet adamlığı, devrimciliği, bilgeliği yanında iyi bir ozan olan, bütün yaşamı süresince öğrenmekle öğretmeyi, düşünmekle uygulamayı yanyana yürütmüş bir kimsenin böyle düşünmesi üzerinde durmaya değer bir olaydır. Ancak öğrenmeyi bilen yeninin tadına varabilir, devrimci olabilir. Sanat alanında, bizim Marksçıların, daha doğrusu öyle geçinenlerin bir katılığı vardır. O da başta dil olmak üzere birtakım toplum varlıklarının değişmezliğine inanmaktır. Bunu bir de devrimcilik, ilericilik adına yapmaya kalkışları ise büsbütün güldürücüdür. Bütün toplum sorunlarının çözümünü, aradan geçen uzun süreyi düşünmeden, Marks'ta arayan bir devrimciyle gene bütün güçlüklerin giderilmesini şeyhin buyruklarında arayan bir Ortaçağ dervişi arasında, davranış bakımından, tutum yönünden en küçük bir ayrılık yoktur. İkisi de değişmezliğe sarılmış birer katıdır. Düşüncede yeni, düşünceyi dile getiren dilde eski olan bir kimsenin devrimciliği bir kandırmacadır, şu Karadeniz türküsünde saklı anlamı yansıtır ancak:

Horon oynamayılan
Horon yeri düz olmaz
Geyinup kuşanmalan
Gocagari gız olmaz.

Bizim sanat ortamımızda yeni görünüp eskiyi savunmanın en gülünç örneğini Kemal Tahir ile çevresinde toplananlar vermişlerdir. İnançta, çağdaş düşünce düzeyinde Marksçı geçinen bu kesim dilde Ortaçağa bile ters düşen bir Osmanlıcıydı. Osmanlıcanın bir uydurma dil olduğunu, soyut varlıkları yansıtmaktan öteye geçemediğini bile bilemeyen bu kesime göre Batı uygarlığının bütün yaratmaları bu dille aktarılabilir, karşılanabilir. Bu tutum, uçağın kanatlarına bakarak kartal kanadıyla Ankara'dan Paris'e uçmak istemeye benzer. Daha uçak kavramı doğmamışken, Hazarfen Ahmet Çelebi (17. yüzyıl) büyük kartal kanatları takınarak halkın gözü önünde Galata Kulesinden Üsküdar Doğancılar yöresine uçmuştu. Dördüncü Murad, uçmayı başardı tahtımı da elimden alır korkusuyla Ahmed Çelebi'yi Cezayir'e sürmüştü.

Bizim Marksçılardan kiminin tutumu da böyledir işte, kanat'a uçulur diyerek kartal kanadı takıp, uçakla yarışa kalkışırlar. Uçuşun yalnız kanatların varlığına bağlı olmadığını, başka olanakların da gerektiğini düşünemezler bir türlü. Bütün sanat dallarında, bütün bilim kollarında belli bir "kitab"a dayanma gelişmeyi, derinleşmeyi önler. Oysa, gene bizim toplumda kimi devrimciler bütün çözümleri Lenin ya da Marks'ta aramaktadır. Hani, "Bütün dertlere devam karınca duası" diye cami avlularında bağırıp dolaşanlar gibi. Böylesi katı bir tutumu benimsemek öğrenmeye, yeniliğe, gelişime açılan bütün kapıları kapamaktır, bilmeden, anlamadan. Rusça bilmediğim için Lenin konusunda söyleyecek sözüm yok, ancak bugün Almanya'da Marks'ın, Engels'in diliyle konuşmaya, yazmaya kalkışana gülerler. Çağdaş Alman ozanlarının dilleriyle Goethe'nin, Haine'nin dillerini karşılaştırın bakalım. Bugün Danthe'nin dilini kolayca, sözlüğe bakmadan anlayabilen kaç İtalyan vardır? Bütün İngiliz okur yazarları Shakespeare'i Milton'ı anlıyor mu dersiniz?

Sanatın hangi dalında olursa olsun değişmeden gelişme düşünülemez. Değişmeyen bir türde gelişme de olmaz. Tanzimat'tan başlayan yeniliklere karşı çıkanların, sağcısının, solcusunun, birleştikleri tek konu değildir. Onlara bakılırsa Osmanlıcayla Batı düşüncesinin bütün ürünleri karşılanabilir. İlk bakışta olumlu görünen bu sav çürüğün çürüğüdür. Bir ulusun düşünce evreninde bulunmayan bir varlığın o ulusun dilinde adı, karşılığı, kavramı olur mu? Osmanlı sanatı yaratıcı değil aktarıcıydı, bu yüzden bütün kavramları da türetme, yeni dile karşı çıkanların ağzıyla "uydurma"dır. Özellikle felsefe, bilim kavramları böyledir. Oysa bizim kimi devrimciler bu Osmanlıca kavramların hangi yolla uydurulduğunu, daha doğrusu savundukları eskiyi yeterince bilmedikleri için, gerçeği kavrayamıyorlar, bütün Batı kavramlarının Osmanlıca karşılığı var sanıyorlar. Böylece bir yandan kendi kendilerini, bir yandan da kendilerine güvenenleri aldatıyorlar. Sözgelişi "geist", "bild" "vorbild" "abbild" gibi Almanca kavramların Osmanlıcada kesin, açık seçik karşılığını bulanlar, kandırmacaya, aldatmacaya kaçmaya yeltenmeyenler beri gele. Bunlara Yunanca kökenli "logos", "aidea" "phainomenai" gibi daha yüzlercesini ekleyebiliriz. Sanat kavramlarını şimdilik bir yana bırakalım.

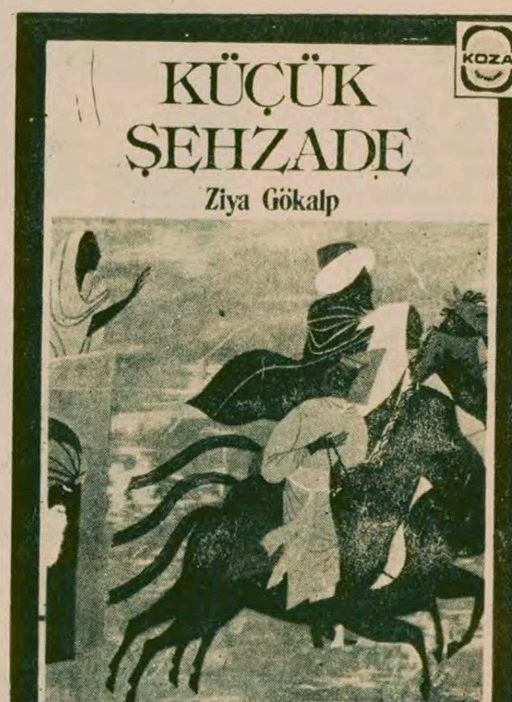
Konu dönüp dolaşıp sanatta, düşüncede yaratıcılığa geliyor. Yaratıcı olamayan başlar için en güvenilir sığınak da geçmiştir. Çok ilginçtir bizde, Marksçılık, Lenincilik kimi yörelerde Osmanlıcılıkla atbaşı gidiyor, yeni sanılan bir düşünce eski giysiler içinde topluma sunulmak isteniyor. Oysa eski ile yeninin bağdaştığı yerde, birbirinin kılığına girdiği ortamda, ilerleme boş bir söz olmaktan öteye geçemez. Başta dil olmak üzere, bütün toplum kurumlarını değiştiremeyen, duygu alanında bile eskiyi söküp atamayan bir yenilik biçim değiştirmiş bir Karagözcülüktür. Baban bile olsa eskinin elini sıkma.

Hazırlayan: DOĞAN KEMANCI

KÜÇÜK ŞEHZADE

Ziya Gökalp, Koza yayınları, 136 sayfa, 40 lira

Ziya Gökalp'ın manzum masallarından oluşan "Küçük Şehzade"yi Ahmet Köklügiller basıma hazırlamış. Yaşamını uzun yıllar öğretmenlikle sürdüren Köklügiller, çocuklar için hazırladığı kitabın başında Ziya Gökalp'in yaşamına, fikir mücadelesine kısa ve özlü bir şekilde değiniyor:

"Ziya Gökalp, iyimser gelecekten umudunu kesmeyen bir kişiliğe sahipti "(..........) "Sürgündeyken kızı Seniha'ya yazdığı bir mektuptan aldığımız şu satırlar O'nun hem iyimserliğini, hem de gerçekleşmesine uğraştığı çağdaş devlet düzeninin niteliklerini yansıtması bakımından ilginçtir: 'İnsanları kurtaracak olan ülkülerdir. Ülkü, her memleketi cennet yapacak. Her millet kendi cennetinde hür ve mutlu yaşayacaktır. Gelecekte artık haksızlık, adaletsizlik, hürriyetsizlik yoktur. Bireyler birbirini sevecek, uygarlıklar birbirini sevecek.

"(....) Çocuklar oynarken dersleri öğrenmiş olacak; büyükler eğlenirken işlerini yapmış bulunacak; kimse düşüncesinden ötürü suçlu sayılmayacak; kimse milletini sevdiği için cinayet işlemiş olmayacak; (....)

"İşte o zaman bizim milletimiz de mutlu olacak."

"Küçük Şehzade" deki manzum masallar, Osmanlı devletinin çöküp kaybolduğu yıllarda yazılmış. "Küçük Kızkardeş" adlı masalda demokrasi yönetiminin yüceliği anlatılmakta ve kadının toplum içindeki yeri incelenmekte. "Kolsuz Hanım" masalında Türkiye'nin parçalanmak istenmesi konusu işleniyor. "Aslan Basat Dünyaya Nasıl Geldi" adlı masal ise Dede Korkut efsanelerinden birinin Kurtuluş Savaşımızın verildiği günlere uyarlanmasıdır. Masaldaki Aslan Basat, Mustafa Kemal'e, Anadolu'ya saldıran Yunanlılar da Tepegöz'e benzetilmiştir.

AL İŞTE İSTANBUL

Çetin Altan, YAZKO anlatı, 144 sayfa, 70 lira

Çetin Altan, yurdumuz düşünce yaşamında önemli yeri olan yazarlarımızdan biri. Şiir, fıkra, anı, oyun, roman gibi yazın türlerinin değişik alanlarında rahatlıkla kalem oynatan yazar, "anlatı" türündeki "Al İşte İstanbul"da da aynı ustalığı sürdürüyor.

Eyüp Sultan'da parayla Kur'an okuyan kadınlar, kirli diz kapakları, solgun mintanı, anlamsız gülücüğüyle asker selamı veren çocuk, Fenerbahçe genç takımında oynayan genç, kahvelerde azıcık yana dönmüş kasketi, uzamış traşı ile pişti oynayanlar, Çiftehavuzlar'daki villaların beyleriyle hanımları...

"Orhan'ın mısraları yankılanıyor, gözlerim kapalı;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Hafiften bir rüzgar esiyor.
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda
Sucuların hiç durmayan çıngırakları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

"Bu şiirin gerçekten zevkine varmak ve İstanbul'u gözleri kapalıyken de dinleyebilmek isteyenler, daha önce İstanbul'u gözlerini açarak, hem de iyice açarak görmek ve anlamak zorunda olduklarını unutmamalıdırlar.

"O zaman hem açıkgözlerin körlüğünü, hem de gözü açılmamışların uyanışını görecekler ve gelecekteki İstanbul'larda çok daha mutlu yaşayacak insanlara kendi devirlerinin kötü acılarından insanlık adına bir özür selamı yollayacaklardır."

İstanbul'un bugünkü yaşamını tarihin ışığında değerlendiren Çetin Altan, şu yargılara varıyor;

"İstanbul'a vaktiyle Bizans vurmuş damgasını, Ceneviz, O da vurmuş. Avrupa levantenizmi O'da vurmuş. Kırk beş yıllık Cumhuriyet ise, ıstampası az mürekkepli olduğu için olacak, damgasını tam çıkartamamış. Bizans'ın kendi ağırlığına denk düşen bir bütünlüğü, dengesi ve estetiği var.

Ceneviz'in öyle. Osmanlı'nın da öyle. Bütün kozmopolitliğine rağmen levantenizmin de öyle. Cumhuriyetin ise ne böyle bir bütünlüğü, ne böyle dengesi, ne böyle estetiği var. Bu öylesine belli oluyor ki İstanbul'da, insan -hele bir Cumhuriyetçi ise- Cumhuriyetin iç yapısındaki felsefe, fikir ve prensip yoksulluğunun ölçüsünü, İstanbul'un çizdiği tabloda yüreği burkularak seyrediyor.

"Cumhuriyet'in yapısı Osmanlı kalıntısını sökememiş. Demokrasi ise mevcudun içinde en var olanı tutmaya yöneliyor ve Cumhuriyetin yapısını sağlamlaştırmaktansa Osmanlı kalıntısını sulamayı tercih ediyor.

"Ve böylece İstanbul'un kenar mahallelerinde Osmanlılık taşrada ağalık, Galata'da kompradorluk yeniden nefes alıp vermeye başlıyor."

Devlet Opera ve Balesinde olup bitenler (1)

Kurum, Yalçın Davran'ın çiftliği oldu

Nevit Kodallı

Meriç Sümen

Mehmet Yeşil

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüne 25 Şubat tarihinde atanan Yalçın Davran, kurumda yasadışı bir dönemi başlattı. Bilindiği gibi Gürer Aykal'ın Kültür Bakanı Tevfik Koraltan tarafından görevinden alınmasından sonra, 48 saatlik bir süre ile İsmet Kurt, 3 aylık bir süreyle Adnan Mutlu Genel Müdürlük görevlerini yürütmüşlerdi. Yaklaşık 5 aylık bir süreden beri Genel Müdürlük görevini yürüten Yalçın Davran bugün bir dizi yasadışı uygulamanın sorumluluğunu taşımaktadır. Genel Müdür Davran'ın bu uygulamalarını şöyle sıralayabiliriz:

Reji yapmamış başrejisör

Davran, göreve başladığı zaman ilk iş olarak, Hüsamettin Ünder'i Başrejisör ve Müzik İşleri Yardımcılığına atadı. Başrejisörün önce reji yardımcılığı, sonra rejisörlük görevlerinde bulunduktan sonra bu göreve atanması gerekirken, Ünder sanat yaşamında sadece solist olarak görev yapmıştır. Hiç bir eserin rejisini yapmamıştır. 1958'lerde kurumda Vatan Cephesini kuran ve bu yolda etkin çalışmalarda bulunmuş olan Ünder, usulsüz olarak atandığı bu kadrodan bir maaş tutarında ek ücret almaktadır. 1309 sayılı yasaya göre bu maaş iki sanat görevini aynı anda yapan sanatçılara, ikinci görevin devamı süresince ödenir. Oysa ki Hüsamettin Ünder yıllardır rejisörlük yapmak bir yana, solist sanatçılık görevini bile sürdürmemektedir.

Orkestra yönetmemiş yönetmen

Aynı konuda yasadışı bir atama ve ödeme Nevit Kodallı'ya yapılmaktadır. Nevit Kodallı, şu anda Devlet Opera ve Balesi Genel Müzik Yöneticisidir. 1309 sayılı yasa bu yöneticinin baş orkestra şefi niteliğinde olmasını öngörmektedir. Bildiğimiz kadarı ile Sayın Kodallı'nın repertuarında yalnız "Hürrem Sultan" Balesi vardır. Kapanan mevsimde Ankara Devlet Opera ve Balesinde hiç bir eseri yönetmemiştir. Ancak bu yapmadığı göreve karşılık Genel Müdür Davran tarafından yasadışı olarak bir maaş tutarında para ile ödüllendirmiştir. İşler sadece bu yasadışı atama ve ödemeyle kalmamaktadır. Atandığı bu kadroda Nevit Kodallı, 13965 sayılı ve 23.9.1971 tarihli Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Yönetmeliğinin 7. maddesine göre bütün opera sanatçıları ve uygulatıcı uzmanlarının birinci derecede sicil amiri durumuna getirilmiştir.

Hiç koreografi yapmamış bir koreograf

Bu yasadışılıkların benzeri bale bölümünde yaşanmıştır. Sanat yaşamı boyunca hiç bir eserin koreografisini yapmamış olan Meriç Sümen başkoreograflık görevine getirildi. Bu göreve getirilen kişinin yurtdışında koreografi öğrenimi gördükten sonra bazı eserlerin koreografisini yaparak bu dalda uzmanlığını kabul ettirmiş olması gerekir. Parlak dansçılığı dışında koreograflık için gereken niteliklerin hiç birine sahip olmayan ve bir kez olsun koreografi yapmamış olan Meriç Sümen'in bu göreve atanması tümüyle keyfi ve yasadışı bir uygulamadır. Bu yasadışı atama Meriç Sümen'i 13965 sayılı ve 23.9.1971 tarihli Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Yönetmeliğinin 14. maddesine göre bütün dansçıların ve koreografların sicil amiri durumuna getirmiş bulunmaktadır. Sümen'in keyfi bir işlem sonucu kurumun kadrolu koreograflarının sicil amiri olması acı ve düşündürücü bir olaydır.

Ortaokul mezunu bir basın müşaviri

Genel Müdür Davran'ın bir başka yasadışı ataması ise idari bir görevle ilgili. Davran göreve geldikten kısa bir süre sonra Başbakanlık Basın Danışmanı Cavit Yamaç'ın kızı Alev Yamaç'ı Basın Müşavirliği görevine atadı Ortaokul mezunu olan Alev Yamaç, basın bültenlerinin ve resmi yazışmaların altına Basın Müşaviri diye imza atadursun, kurum kadrolarını incelediğimizde Basın Müşavirliği kadrosu bulunmadığı ortaya çıkmaktadır. Sayın Genel Müdür ne yaptığının farkında mıdır? Ortaokul mezunu Alev Yamaç'ı ikinci derece sözleşmeli personel durumuna getir, sonra da idari bir görev olan ama kurum kadrolarında bulunmayan hayali basın müşavirliğine ata. Aslında hiç de yadırganmaması gereken bir olayı gerçekleştirmiştir Genel Müdür Davran.

Hem müdür hem dernek başkanı olamayınca, gelsin sürgünler

Bu kısa dönemde Genel Müdür Davran'ın tanık olduğumuz bir başka olayına değinmeden geçmek, kendisinin örgütcü gücünü yadsımak olacaktır. Davran Genel Müdürlük görevine getirilmeden önce, Devlet Opera ve Balesi Yardımlaşma Derneğinin Başkanı olarak görev yapıyordu. 25 Şubat tarihinde Genel Müdürlüğe atanan Davran, 9 Nisan tarihine kadar Genel Müdürlük ve Dernek Başkanlığı görevini birlikte yürüttü.

9 Nisan tarihinde yapılan Dernek Yönetim Kurulu seçimlerine iki ayrı liste katıldı. Bir yanda Genel Müdür Yalçın Davran ve yandaşlarının, öte yanda demokrat nitelikte kişilerin oluşturduğu listeler. Sonuç Yalçın Davran'ın tüm örgütleyici çalışmalarına ve baskıcı yöntemlerine karşın yenilgisiyle noktalandı. Düşünebiliyor musunuz hem Kurumun Genel Müdürü olarak dernek seçimlerine katılacaksınız, hem de yenileceksiniz. Bu kolay hazmedilir bir olay değildi. Yalçın Davran da seçimi kazanan kişileri komünistlikle suçlayarak kurumda cepheleşmeye yol açacaktı. Yeni Yönetim Kurulunda yer alan kurum veznedarının görevden ancak bir yolsuzluk sonucu alınması gerekirken, hiç bir gerekçe gösterilmeden seçimlerin ikinci günü sürgüne gönderildi. Yalçın Davran kendisine hedef olarak seçtiği Yardımlaşma Derneğine karşı çeşitli baskılar uygulamaya kalkıştıysa da Devlet Opera ve Balesi çalışanlarının derneklerine ve yeni Yönetim Kuruluna sahip çıkmaları sonucu gerilemek zorunda kaldı.

SONU YARIN

İLK KAHRAMAN — PROMETE

METİN İLKİN

(1)
Zaman geldi zaman geçti
bugünlere erdik ama eskiden
insan karanlıklar içindeydi
ilkeldi yaşam
herkes evsizdi
ateş bilinmiyor
tarla sürülmüyordu
bol bereketken her şey doğada
yokluk yoksunluktu nereye baksan
aç çıplaktı insan, bir de hastalık
bir de ölüm bir adım ötede pusu kurmuş
nasıl korkmasınınsan.
Yaşam korkular içindeydi
en çok da Tanrılardan korkulurdu
(2)
Tanrıların keyfi yerindeydi.
Varsın acı çeksindi insanlık
varsın sürsündü bu karanlık
Olimpos dağı apaydınlıktı ya
boşvermişlerdi dünyaya
işleri güçleri şölen üstüne şölen
müzik, dans ve şarap ve biraz söyleşi
ölümsüz Tanrı Zeus'tu başköşedeki
Kadehi elinde içelim diyen
Al kırmızı gül renkli
şaraplar içilir içilirdi
Olimpos dağında Tanrılar sofrasında
yaşam ne güzeldi
(3)
Yalnız Promete'ydi üzülen insanlara
o zaten sevecendi iyi yürekliydi
kapılmazdı bencil duygulara
düşünceli, oturaklı hem de bilekliydi
uzandı bir kayanın üzerine
uzun uzun düşündü
düşündü ve sardı derin bir coşku benliğini
yaşamı değiştirecekti o kadar
isterse kızsındı öbür tanrılar
kızarlardı
istemezlerdi başkalarının sahip olmasını
kendilerinin sahip olduklarına
bu gerçekti
ve bu gerçek artık değişmeyecekti

(DEVAM EDECEK)

DESEN: SEVİNÇ ALTAN

ÖRNEKLERLE EDEBİYAT BİLGİLERİ

Cevdet Kudret, İnkilap ve Aka Kitabevleri, ikı cilt, Birinci cilt 520 sayfa, 250 lira İkinci cilt 420 sayfa, 200 lira

Güzel sanatların bir dalı olarak ortaya çıkan "edebiyat" üzerine kapsamlı bir nitelik araştırması, Cevdet Kudret'in "Örneklerle Edebiyat Bilgileri" adlı yapıtıyla Türk okurlarının eline ulaşıyor.

İki ciltten oluşan yapıtın ilk cildinde anlatım yolları (nesir ve nazım), anlatım çeşitleri (düz anlatım, mecazlı anlatım, uslup) konuları işlenmiş. İkinci ciltte ise edebiyat akımları (Klasisizm, Natüralizm, Sembolizm, Fütürizm, Romantizm, Realizm, Parnas, Dadaizm, Sürrealizm, Egzistansiyalizm), edebiyat türleri (şiir, drama, hikaye, roman, tarih, biyografya, otobiyografya, anı, günlük, mektup, gezi yazısı, deneme, makale, fıkra, eleştiri, özdeyiş, söylev) konuları açıklanıp örnekleniyor.

"Eserde insan kültürünün gelişmesine büyük katkısı olan edebiyat sanatının niteliği, tekniği, türleri ve akımları üzerine ayrıntılı bilgi verilmiş. Soyut bilgi ile yetinilmeyip, bu, Türk, Batı, Doğu edebiyatından seçilen binlerce örnekle somutlaştırılmış."

Metinden kurala varma yöntemi izlenerek hazırlanan eser zengin bir antoloji olma özelliği de gösteriyor.

CEVDET KUDRET
Örneklerle edebiyat bilgileri
1

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

AP İl Başkanı MHP İl Başkanına, «Şu itlerine biraz sahip ol» dedi. MHP İl Başkanı sessiz kalınca oradaki komandolardan biri AP İl Başkanına «Sözlerine dikkat et» diye çıkıştı. Kendi İl Başkanına da «Başkan senin biraz dinlenmeye ihtiyacın var» dedi. MHP İl Başkanı daha sonra değiştirildi

Selahattin Ardıç: Kamyondan indirdiler. ''Sağcılar ölüyor, bu komünisti de biz öldürelim'' dediler. Av tüfeği ile ateş eden ''Senin baban da beni dövdü'' demişti.

ÇORUM katliamı 3

HAZIRLAYANLAR: DOĞAN YURDAKUL NUSRET SENEM

Haziran: Fırtınadan önceki sessizlik

Alevi-Sünni karışık olan yerlerde Alevilerin evlerini yakıyor, yıkıyorlardı. Amaç Alevileri buraları terk etmeye zorlamaktı.

Köylerden traktörlerle gelen 70 kişi yollarını şaşırarak askeri birliğin içine düştüler. Tabanca ve tüfek taşıyanları gözaltına alındı. Bu saatte ne aradıkları sorulduğunda «Alevi avına geldik» diyorlardı

Tespit edilebilen failler

Kazım: EMİRBAĞ KÖYÜNDEN

Selahattin Ardıç'a yetiştirilen kan şişesini kırmak suretiyle ölümüne sebep oldu.

Cevdet Zeren, Caner Zeren, Mustafa Kayalar:

Durak Kılıç'ın evini yakan kişiler.

ADNAN BARAN

Cezaevi kaçağı, elebaşılardan. Necati Göltaş'ı öldürenlerden. Şoförler Cemiyeti Başkanı Hasan Öztürk için ''O'nu mezarının başına sağ olarak getireceğim'' diye tehdit yollamıştı.

Ömer Kaya

Adnan Baran ile birlikte Sivas Cezaevinden kaçmıştı. Necati Göltaş'ın öldürülmesinde suç ortağı.

Ömer Saçmacı

(Bir gözü kör) Şenyurt'a ateş açarak Sema Nur İlhan'ı yaralayan arabanın içinde bulunuyordu.

HAZİRAN'ın ilk günü Vali Rafet Üçelli ve Emniyet Müdürü Nail Bozkurt görevlerinden alındılar. Herkesin tepkisini toplamışlardı. Olayları seyretmekten başka hiç bir fonksiyonları olmamıştı. Belki de bu yüzden, sadece seyredip gerekli yardımı yapmamaları yüzünden MHP tarafından da sevilmiyorlardı.

Vali Vekilliğine İçişleri Bakanlığı Özlük İşleri Müdürü Yüksel Çavuşoğlu, Emniyet Müdürü vekilliğine de Erdem Yurtsever atanmıştı.

Yeni gelenler olayları önleyebilecekler miydi? Devlete olan güvenleri gittikçe kaybolan Çorumlular bu sorularının cevabını da yaşayarak aldılar.

Olaylar devam ediyor

O gün ağır sanayide bir minibüs, Ulukavak'ta bir bakkal dükkanı, Terlemezevler'de İsmail Gödek'in evi yakıldı. Bu olaylar sırasında Osmancık Caddesinde yürümekte olan Kireççi lakabıyla tanınan Musa Acır adlı vatandaş yoldan kaçırıldı. Kendisinden uzun zaman haber alınamadı. Ve Kireççi Musa'nın cesedi bir ay sonra 7 Temmuzda bir ekin tarlasına atılmış olarak bulundu.

Aynı olaylar sırasında heyecanını yenemeyen İsmail Gerdan isimli bir vatandaş da kalp krizinden öldü.

MHP'liler gece Alevi evlerine tekrar saldırdılar. Sigorta semtinde beş ev yaktılar.

O arada Türkler ve Ayaz köyünden traktörlerle gelen şilahlı 70 kişi yollarını kaybederek askeri birliğin içine düştüler. Tabanca ve tüfek taşıyanlar gözaltına alındı. Bu saatte köyden şehire niye geldikleri sorulduğunda çekinmeden, ''Alevi avına geldik'' diyorlardı.

Selahattin Ardıç

ŞEHİRDE can güvenliği kalmadığını hissedenler köylerine kaçıyorlardı. Selahattin Ardıç da bunlardanbiriydi. Bir kamyona binmiş, köyü olan Kozluca'a kacıyordu. Köy yollarının kesilmiş olduğundan haberi yoktu.

Ortaköy-Ovasaray kavşağına geldiklerinde yolları kesildi. Sabah saat 06 idi. Yolunu kesenler Selahattin'i arabadan indirdiler. ''O kadar sağcıya karşılık, biz de bu komünisti öldürelim'' dediler. Aralarından biri elindeki av tüfeğini ateşledi. Selahattin yere düşünce hepsi birlikte kaçtılar. Ardıç şehre geri götürüldü ve Devlet Hastanesine yatırıldı.

Acele kan gerekiyordu. Yakınları koşup kan arayıp buldular. Ama kan hastaneye getirilirken, getirenlerin yolu silahlı kişiler tarafından kesildi. Saldırganlardan Emirbağ köylü Kazım kan şişesini alarak kırdı. O arada Selahattin Ardıç da kan kaybından ölmüştü.

Görgü tanıkları yol kesenlerin hepsini tanıyamamışlardı. Ama Selahattin'e ateş edenin Ovasaray'da dingilli Ford'u olan biri olduğunu söylüyorlardı. Katilin kim olduğunu bulmak son derece kolaydı, çünkü o ilçede sadece dört tane dingilli Ford vardı. Üstelik Selahattin Ardıç'ı vuran katil, babasının arkadaşıydı. Ateş ederken ''Senin baban da beni dövdü'' demişti.

''Alevilerin koruyucusu'' pozunda ortaya çıkan bazı gruplar da halkın bölünmesinde önemli rol oynadılar.

Biraz düşünülse...

SALDIRILARIN dozu gittikçe azalmaya başlamıştı. Ertesi günü sabaha karşı birkaç el silah sesi duyuldu. Gülabibey Sosyalevler'de Durak Kılıç adlı yurttaşın evine dinamit atıldı. Bir gün önce bu eve gelen silahlı kişiler örgütlerine silah veya para vermesini istemişlerdi. Bu kişiler TİBO (Türkiye İhtilalci Bozkurt Ordusu) rumuzlu rozetler taşımaktaydılar.

O gün Ankara'dan bir tabur asker daha geldi. 14-18 arasında dört saat sokağa çıkma izni verildi.

Geçen beş gün zarfında cereyan eden olaylar bir düşünülse, MHP'nin ne yapmak istediği anlaşılabilirdi.

Amaç; Alevilerin yoğun olarak bulundukları Milönü, Bahçelievler, Şenyurt, Karşıyaka çevresine hapsetmek, onları orayı savunmaya zorlarken Alevilerin azınlıkta olduğu Üçevler, Çiftlik pınarı, Sarılık, Sigorta, gibi yerlerden Alevileri kaçırarak, hakimiyet sağlamaktı. Aynı şekilde Ulukavak'ta üslenerek çarşıyı ve ticaret merkezini ele geçirmeyi planlıyorlardı.

28 Mayıs-2 Haziran arasındaki saldırılarda Ulukavak, Üçdutlar, Karakeçili ve Sosyalevler de üslenmişlerdi.

Ulukavak'tan Üçevler ve Sarılık'a, Üçdutlar'dan Taşhan ve Pazar'a Karakeçili'den Bayındır Sokak, lise arkası ve stadyum çevresine, Sosyalevler'den Terlemez, Endüstri Meslek Lisesi ve Ticaret Lisesine saldırıyorlardı. Kunduzhan bölgesinde de Devaneve Hürriyet İlkokulu çevresinde üsleniyorlardı.

MHP tertibinin bu amacı, temmuz ayında başlatılan katliamla iyice açığa çıktı. Eğer biraz düşünülse, bu plan önceden görülüp başarısızlığa uğratılabilirdi.

Faşist saldırılara AP'li, MSP'li, CHP'li Sünni vatandaşlar da tepki duyuyorlardı. Bu kargaşalık ve Alevi-Sünni ayrılığının kışkırtılması sonucu ekonomik hayatın felce uğraması bütün Çorumlulara zarar veriyordu. Hatta MHP içindeki Avukat Fahri Azkur grubu da ''Aşırı sağın da rolü var'' şeklinde faşist saldırganlığı kabul ediyordu.

Bir yıl önce MHP eski İl Başkanı, AP İl Başkanı ile bir görüşme yaparken, AP İl Başkanı ona ''Şu itlerine biraz sahip ol, halkı çok rahatsız ediyorlar'' demişti. MHP İl Başkanı bu sözlere karşı sessiz kalınca orada bulunanlardan bir komando, AP İl Başkanına ''Sözlerine dikkat et'' diye çıkıştı. Sonra da kendi İl Başkanına dönerek, ''Başkan senin biraz dinlenmeye ihtiyacın var, senelik izne çıkmıyor musun?'' dedi. Ondan sonra gelen il kongresinde MHP İl Başkanı değiştirildi.

Ama halk, bu durumu görüp değerlendirecek, MHP saldırısına karşı bütün halkın birliğini sağlayabilecek bir önderlikten yoksundu. Dağınık, örgütsüz, öndersiz ve sadece kendini savunma içgüdüsüyle hareket eden halk karşısında MHP saldırısı amaçladığı paniği yaratabilmişti.

Bu durum ayrıca birtakım maceracı fikir ve eylemlere de müsait zemin yaratıyordu. ''Alevilerin koruyucusu'' pozunda ortaya çıkan bazı intikam grupları da halkın bölünmesinde önemli rol oynadılar.

İnşaatta bulunan iki ölü

3 Haziran sabahı, Mutluevler semtindeki bir inşaat çukurunun içinde elleri arkadan bağlanmış, gözleri bağlı, başında ve vücudunda 18 kurşun yarası bulunan bir ceset görüldü. Cesedin Yahya Baran'a ait olduğu anlaşıldı. Ondan 50 metre uzaklıkta da aynı biçimde bir başka ceset daha bulundu. Bu kişinin adının da Osman Aksu olduğu öğrenildi.

Yahya Baran, cezaevi kaçağı ve olaylarda önemli rolü bulunan Adnan Baran'ın kardeşiydi. Osman Aksu ise yabancıydı, üzerinden Yozgat'tan alınma bir ehliyet çıktı.

Görgü tanıkları olayı şöyle anlattılar:

''Bir gece önce Sigortanın üzerindeki bağlarda yakalandılar. Orada MHP'liler üç hilal şeklinde kazılmış ve briketle örülmüş siperleri vardı. Bunlar kaçamamış, orada siperlerde kalmışlardı. Onları yakalayanlar, MHP'lilerin parolasını biliyorlardı. Parola söyleyerek onları siperden çıkardılar, ''Ellerinizi kaldırarak gelin, komünist olabilirsiniz'' diye kandırdılar ve yakaladılar. gözlerini bağlayarak mahalleye getirdiler.

Mahallede ''iki faşist yakaladık'' diye bağrılınca herkes koşup geldi topluluktan ''asalım, keselim'' diye bağıran gençler vardı. Daha yaşlılar ise ifadeleri ni alalım, sonra da savcılığa teslim edelim diyorlardı. Halk mahkemesi cezalarını verecek dediler ve götürdüler. Bunları konuşturup ifadelerini banta almışlar. Yabancı olanı Maraş olaylarına da katıldığını söylemiş. Daha sonra ölülerinin bir inşaatta bulunduğunu duyduk.''

Ölülerin bulunmasından sonra Tahrankozlu köyünden gelen 150-200 kişilik bir grup hastaneyi bastılar. Yahya Baran'ın ölüsünü istediler. Orada bulunan polisler tarafından ceset bu gruba verildi. Cesedi alanlar köy köy dolaştırdılar ve teşhir ederek Sünni halkı Alevilere karşı kışkırtmaya devam ettiler.

1 Temmuza kadar diğer olaylar

SOKAĞA çıkma yasağı 4 Haziran günü 12 saate indirildi. O gün faşistler Yahya Baran'ın cenazesi vesilesiyle yeni bir gövde gösterisi yaptılar. Bu arada daha önce TİBO rozetli kişler tarafından tehdit edilmiş olan Durak Kılıç'ın evi yakıldı. İtfaiyenin olay yerine girmesi engellendiği için ev tamamen yandı. Yakanların Cevdet Zeren, Mustafa Kayalar ve Caner Zeren adlı kişiler olduğu görüldü. Bu arada Durak Aras ve Ayakkabıcı Hoca adlı kişilerin de halktan zorla para topladıkları tespit edildi.

AP Milletvekili Hasan Topçubaşı, Osmancık ilçesinden Çorum'a gelirken komandolar tarafından yolu kesilip aranmak istendi. Olaydan sonra MHP İl Başkanı, Topçubaşı'ndan özür diledi.

Ertesi gün Hasan Kalkan'a ait ambalaj fabrikası yakıldı.

Olaylar azalmakla birlikde söylentiler alttan alta yayılmaya, Alevi-Sünni düşmanlığı kışkırtılmaya devam ediliyordu. Korkudan ve tehditlerden doğan bir iç göç hareketi başlamıştı. Aleviler Alevi mahallelerine, Sünniler Sünni mahallelerine göçüyorlardı. Olayların başlangıcından 7 Haziran tarihine kadar 600 ailenin ev değiştirdiği tespit edilmişti.

11 Haziran günü jandarmaların bastığı bir köyde çıkan çatışmada bir silah kaçakçısı öldürüldü. Jandarmaların gelişi köylülere ''komünistler köyü bastı'' şeklinde duyurulmuş, bunun üzerine silaha sarılanlar jandarm ile çatışmaya girişmişlerdi.

15 Haziran Pazar günü sokağ çıkma yasağı tamamen kaldırıldı.

23 Haziran günü şehir dışınd iki ölü bulundu. Bayat ilçe Gökboğaz mevkiinde bulunan cesedin Şeref Şahin adlı yurttaşa ait olduğu saptandı.

Eskiekin köyündeki bir tarlada ise Osmancık ilçesinin Mehmet Dede Tekkesi köyünden Kazım Güler'in ölüsü bulundu. Kazım Güler, olayların yoğun olduğu günlerde, hasta olan babasın köyden Çorum'a, SSK Hastanesine getirmişti. Babasını bıraktıktan sonra ben bir arkadaşıma uğrayacağım diyerek ayrıldı, bir daha da görülmedi. Bu olay, faşistlerin işgali altındaki SSK Hastanesindeki ilk olaylardan biri oluyordu.

26 Haziran günü ise SSK Hastanesi memurlarından Necati Göltaş'ın ölüsü, Elvançelebi köyü yakınlarında bir su kanalında bulundu. Göltaş, olaylar sırasında rapor almıştı. Raporu bitmesine rağmen işe dönmeyince aranmasına başlanmıştı. Bazı görgü tanıkları, rapor aldıktan sonra çıkarken taksi ile kaçırıldığını, kaçıranların muhtemelen Adnan Baran ve Ömer Kaya olduğunu söylüyorlardı.

28 Haziran günü ise saat 19.00 sıralarında Şenyurt Mahallesine Murat marka bir arabadan ateş açıldı. Açılan ateş sonucu, evlerinin önünde konuşmakta olan üç kızdan Sema Nur İlhan yaralandı. Araba kaçarken arkasından ateş edildi ve arabadakilerden Ömer Saçmacı adlı kişinin sırtından yaralandığı görüldü. Daha sonra araba bulundu ve sahibi Ahmet Özejder gözaltına alındı. Araba ise o gece Milönü semtinde yakıldı.

Olaydan sonra tekrar barikatlar kuruldu.

29 Mayıs Pazartesi günü AP İl Sekreteri Celal Taşçı, YK üyesi Erol Şahinci ve Erol Özsoy, ile CHP İl Başkanı Cemal Solmaz, Vali Vekili ve Emniyet Müdürü Vekiline gittiler. Çorum'da büyük bir katliamın hazırlandığı, köylerden ve civar illerden belli yerlere yığınak yapıldığını belirterek önlemlerin artırılmasını istediler. CHP İl Başkanı ayrıca olaylara karışan polislerin hala görev başında olduklarını söyledi. Buna karşı Vali Vekili bu polislerin görevden alınmış, başka yerlere tayinlerinin yapılmış olduğunu söyledi. Bu söze rağmen söz konusu polisler saldırılara katılmaya devam ettiler.

YARIN: Ve fırtına kopuyor

3 Haziran sabahı Mutluevler semtindeki bir inşaat çukurunun içinde elleri arkadan bağlanmış, gözleri bağlı, başında ve vücudunda 18 kurşun yarası bulunan bir ceset görüldü. Cesedin Yahya Baran'a ait olduğu anlaşıldı

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.25 Ramazan Özel Eğlence Programı

Bu akşamki Ramazan Özel Eğlence Programı ''Gecemiz''de Nurset Ersöz ''Akşam Oldu Hüzünlendim Ben yiğe'' şarkısıyla ekrana gelecek. Sanatçı ayrıca ''Hata Benim'', ''Apansız Uyanırsam'' ve ''Böyle Kaç Yıl Geçecek'' şarkılarını söyleyecek.

Türk halk müziği bölümünde Mehmet Özbek ile Abdurrahman Kızılay yer alıyor. Sanatçılar ''Güzellerin Meskeni'', ''Bir uzun hava'', ''Urfalıyam ezelden'' türkülerini söyleyecek. Nevin Akol da ''Altın Hızma Mülayım'' adlı parçayı seslendirecek.

Türk hafif müziği bölümünde ise Sibel Egemen ''İstemem'', ''Yenildim Sana.'', ''Nerede'' diyerek geliyor ekrana.

Sibel Egemen ''Nerede'' diyor.

Yalnız sınıfta değil kasabada öğretmenlik yapıyor.

22.10 SARA
Kim deli kim akıllı

Dizinin bugün yayınlanacak 5. bölümünde Sara yine bir öğrencinin ailesine yardım edecek.

Bay Henchhard karısının deli olduğu iddiasındadır. Fakat Lily Henchhard kızının özlemine dayanamayıp hastaneden kaçar ve onu görmeye gelir. Sara kadının deli olmadığını anlamıştır, ona yardım etmek için elinden geleni yapar.

Televizyonda Bugün

15.50 OLIMPIYAT OYUNLARI

Olimpiyat oyunlarının genel özeti ile yayın başlayacak.

16.50 HABERLER

17.00 OLIMPIYAT OYUNLARI

Boks ve atletizm karşılaşmaları bantdan yayınlanacak.

19.35 IFTARA DOĞRU

Ankara iftar vaktine göre ezan ve iftar duası okunacak.

20.10 OLIMPIYAT OYUNLARI

20.30 HABERLER

21.25 GECEMIZ

Ramazan Özel Eğlence Programı

22.10 SARA

Dizinin 5. bölümü yayınlanacak.

22.55 HABERLER

23.10 OLIMPIYAT OYUNLARI

Atletizm, boks karşılaşmaları ve kazananlar görüntülenecek.

01.30 KAPANIŞ